

Βιβλιογραφία για τις ΤΠΕ στην Εκπαίδευση*

Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνιών ν στην Εκπαίδευση: Derover, C., Karsenti, T., & Κόμης, Β. (2010). *Διδασκαλία με χρήση της τεχνολογίας: Προώθηση της μάθησης, ανάπτυξη ικανοτήτων*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Σε αυτό το πρωτότυπο βιβλίο, οι συγγραφείς προσεγγίζουν με τον πλέον σύγχρονο τρόπο τη χρήση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση. Η σκέψη τους εντάσσεται στο πλαίσιο ενός μεγάλου κινήματος που οδηγεί στη ριζική αναθεώρηση των απώτερων στόχων της εκπαιδευτικής πρακτικής. Σε αυτό το πλαίσιο καθολικής παιδαγωγικής αναγέννησης, οι συγγραφείς φιλοδοξούν να αποδείξουν ότι οι τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν στην

πραγμάτωση των στόχων του σημερινού σχολείου· ενός σχολείου όπου αυτό που έχει σημασία δεν είναι η γνώση των γεγονότων ή των αρχών, αλλά η ικανότητα αναγνώρισης αυτών των γεγονότων με τη βοήθεια ενός κατάλληλου μέσου και η εφαρμογή κάποιων αρχών με σκοπό την επίλυση αληθινών προβλημάτων στο πλαίσιο πραγματικών περιβαλλόντων μάθησης. Η θεώρηση που προτείνουν οι συγγραφείς, υιοθετώντας παράλληλα απόψεις πολυάριθμων αναγνωρισμένων συγγραφέων, δίνει έμφαση στο ανθρώπινο περιβάλλον μέσα στο οποίο θα ενσωματωθούν οι τεχνολογίες.

Huttner, A. (2008). *Διδακτική Τεχνολογικών Μαθημάτων, Μέθοδοι και Διαδικασίες*. Αθήνα: ίων.

Kron, F. & Σοφός, A. (2007). *Διδακτική των μέσων, Νέα μέσα στο πλαίσιο διδακτικών και μαθησιακών διαδικασιών*. Αθήνα: Gutenberg – Γιώργος και Κώστας Δαρδινός.

Όπως ο 19ος αιώνας ήταν η εποχή της παράδοσης και της συγκρότησης της επιστημονικής γνώσης και ο 20ός της λειτουργικότητας, της θεμελίωσης και της σταθεροποίησης της γνώσης σε επιστημονικούς κλάδους, έτσι ο 21ος αιώνας χαρακτηρίζεται από την επικοινωνία και πιο συγκεκριμένα από την κινητικότητα της πληροφορίας και τη διαχείριση της γνώσης. Το ενδιαφέρον εστιάζεται τώρα στην επικοινωνία και κατ' επέκταση στη "Διδακτική". Με σημείο εκκίνησης αυτή τη διατύπωση πραγματεύεται το παρόν βιβλίο τα "Νέα Μέσα" και τις θεσμοποιημένες επικοινωνιακές διαδικασίες που συνδέονται με αυτά. Σε αυτό το πλαίσιο διατυπώνεται μια σειρά προβληματισμών, όπως: - Πώς είναι δυνατό να καταστεί δυνατή η αναστοχαστική επεξεργασία της γνώσης με τη βοήθεια των νέων μέσων; - Ποιες οργανωτικές δομές πρέπει να διασφαλιστούν ως αναγκαία προϋπόθεση; - Ποιες μιντιακές ικανότητες και δεξιότητες (Medienkompetenz) χρειάζονται παιδιά και ενήλικες; Οι Kron και Σοφός εξετάζουν κεντρικά ερωτήματα τα οποία καθίστανται επίκαιρα και επιτακτικά όσο ποτέ στο παρελθόν στο πλαίσιο μιας κοινωνίας που έχει καθοριστικά μεταλλαχτεί κάτω από την επίδραση των μέσων επικοινωνίας και της πληροφορίας. Το ανά χείρας βιβλίο εισάγει στο κοινωνικό και επιστημονικό πλαίσιο σχέσης των μέσων και της Διδακτικής των Μέσων. Στο επίκεντρο της εργασίας εντοπίζονται τα Νέα Μέσα. Με αυτό το θεμελιώδες και συνάμα κριτικό βιβλίο εξετάζουν οι συγγραφείς τη σημασία, τις δυνατότητες και τους κινδύνους των Νέων Μέσων εντός μιας σύγχρονης Διδακτικής. Οι συγγραφείς επισημαίνουν ότι οι μαθητές μπορούν να αποκτήσουν μια θετική στάση απέναντι στα μέσα μόνο όταν οι εκπαιδευτικές προσφορές, τόσο σε επίπεδο περιεχομένου όσο και σε επίπεδο διαμεσολαβητικής δομής, εγγίζουν τα ενδιαφέροντα και πλαισιώνουν το βίο τους. Η επιλογή του μέσου αποτελεί μόνο μία παράμετρο μεταξύ πολλών άλλων. Με πολλά παραδείγματα εικονογραφούνται οι αναλύσεις, ενώ τα ίδια μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο διαφορετικών μαθησιακών καταστάσεων ως υλικό αφόρμησης. Το βιβλίο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς όλων των σχολικών βαθμίδων και

τύπων, σε διδάσκοντες προπτυχιακών και μεταπτυχιακών κύκλων σπουδών, επιμόρφωσης και μετεκπαίδευσης, σε φοιτητές των ανθρωπιστικών και κοινωνικών σχολών και κυρίως των παιδαγωγικών επιστημών με κατεύθυνση σπουδών (Διδακτορικό, μεταπτυχιακό Δίπλωμα ειδίκευσης, Δίπλωμα), καθώς επίσης και σε αντιπροσώπους εταιρειών που παράγουν εκπαιδευτικά λογισμικά και χρειάζονται πληροφόρηση σε θέματα διδακτικού σχεδιασμού ή χρήσης των νέων μέσων στο σχολείο.

Newby, J. T., Stepich. A. D., Lehman, D. J. & Russel, D. J. (επιμ. Ντρενογιάννη, Ε.) (2009). *Εκπαιδευτική Τεχνολογία για Διδασκαλία και Μάθηση*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Η ένταξη των σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι πλέον μια απόλυτη αναγκαιότητα, αν θέλουμε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που να παρέχει ουσιαστικές γνώσεις και δεξιότητες. Οι διδακτικές προσεγγίσεις μπορούν, και οφείλουν ως ένα βαθμό, να ενσωματώσουν νέα εκπαιδευτικά εργαλεία, χρησιμοποιώντας την νέα τεχνολογία και εξοικειώνοντας τους μαθητές με αυτήν, βοηθώντας τους έτσι να αναπτύξουν ικανότητες έρευνας, κρίσης και δημιουργικότητας. Στο βιβλίο αυτό περιγράφονται και εξηγούνται όχι μόνο τα διαφορετικά είδη των διαθέσιμων τεχνολογιών, αλλά και όλη η τεχνογνωσία που απαιτείται ώστε να αποφασίζει κανείς πότε και γιατί μία τεχνολογία πρέπει να χρησιμοποιηθεί. Δίνονται πρακτικές χρησιμοποίησης του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή τόσο ως εργαλείο μάθησης όσο και ως μέσο ανάπτυξης και διαχείρισης των διδακτικών υλικών. Το διαδίκτυο, τα blogs και οι βιβλιογραφικές επισκοπήσεις σε συνδυασμό με τα ήδη αναπτυγμένα λογισμικά εφαρμογών, αποτελούν καινούρια πρακτικά εργαλεία μάθησης και ανάπτυξης για την συνεργατική οικοδόμηση της γνώσης και την διαθεματική προσέγγιση. Αναλύονται επίσης οι αρχές του σχεδιασμού της διδασκαλίας ώστε να ανταποκρίνονται στη λύση των σύνθετων μαθησιακών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν διαφορετικοί μαθητές. Παράλληλα παρουσιάζονται μελέτες περίπτωσης με τα προβλήματα και τις προκλήσεις που δημιουργούνται σε καθημερινή βάση από την ένταξη των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Papert, S. (1991). *Νοητικές Θύελλες*. Μετάφραση Σταματίου. Αθήνα: Αίγλη.

Roblyer, M., D. (2008). *Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Διδασκαλία*. Αθήνα: ΙΩΝ, ΕΛΛΗΝ.

Το βιβλίο αυτό πραγματεύεται την ενσωμάτωση της εκπαιδευτικής τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία και στη μαθησιακή διεργασία. Είναι χρήσιμο ως πρωτεύον

διδασκτικό υλικό για μαθήματα εκπαιδευτικής τεχνολογίας, ως συμπληρωματικό διδασκτικό υλικό υποστηρίζοντας μαθήματα έρευνας, και ως βιβλιογραφία. Κάποια από τα νέα στοιχεία της έκδοσης αυτής είναι ένα μοντέλο ενσωμάτωσης της τεχνολογίας για τους εκπαιδευτικούς, επιπρόσθετες πληροφορίες για τις θεωρίες μάθησης και την αξιολόγηση, πολυμέσα, υπερμέσα, διαδίκτυο. Το βιβλίο είναι οργανωμένο σε τέσσερα μέρη - ένα με εισαγωγικά και ιστορικά στοιχεία και τρία με πόρους και εφαρμογές. Το κάθε κεφάλαιο, περιλαμβάνει λίστα θεμάτων και στόχων, δείγματα οθονών, πίνακες ανακεφαλαίωσης, δείγματα σχεδιασμένων από εκπαιδευτικούς ιδεών ενσωμάτωσης τεχνολογίας, ασκήσεις, λίστα με ενδεικτικές πηγές.

Jonassen, D., Howland, J., Marra, R., & Crismond, D. (μετ. Μητροπούλου, Β.) (2011). *Ουσιαστική μάθηση με την τεχνολογία*. Αθήνα: Μέθεξις.

Αβούρης, Ν., (επιμ.) Καραγιαννίδης, Χ. & Κόμης, Β. (2009). *Συστήματα και μοντέλα συνεργασίας για εργασία, μάθηση, κοινότητες πρακτικής και δημιουργία γνώσης*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας και επιχειρεί μια πλήρη επισκόπηση του τομέα των τεχνολογιών υποστήριξης της συνεργασίας. Έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση ώστε το περιεχόμενο να καλύπτει ένα ευρύ φάσμα των θεμάτων που άπτονται της συνεργασίας και των περιβαλλόντων που την υποστηρίζουν. Τα κεφάλαια του βιβλίου είναι τα ακόλουθα: - Συνεργασία και Μάθηση: Θεωρητικά μοντέλα και διδασκτικές προσεγγίσεις - Τα Τεχνήματα ως Μονάδα Ανάλυσης της Συλλογικής Εργασίας - Κοινότητες Πρακτικής και Πληροφοριακά Συστήματα - Εγκαθιδρυμένη και Κοινωνικά Κατανομημένη Μάθηση μέσω Υπολογιστή - Ο Ρόλος της Τεχνολογίας στην Αναδιοργάνωση και Ενίσχυση της Συνεργασίας - Συστήματα και Εργαλεία Υποστήριξης Συνεργασίας - Θέματα Σχεδιασμού Συνεργατικών Συστημάτων - Μεθοδολογίες ανάλυσης της συνεργασίας - Συστήματα Διαχείρισης Κριτικής, Επιχειρημάτων και Συλλογικού Μνημονικού - Υποστήριξη Συνεργατικής Λήψης Αποφάσεων - Ο Δομημένος Διάλογος σε Εργαλεία Σύγχρονης Επικοινωνίας με Κείμενο - Πλαίσιο για την Ανάπτυξη, Εφαρμογή και Αξιολόγηση Δραστηριοτήτων συνεργατικής μάθησης - Ο Ρόλος των Εκπαιδευτικών στη Συνεργατική Μάθηση - Συνεργατική Μάθηση μέσω Κινητών Συσκευών - Συνεργατικά Συστήματα Διάχυτου Υπολογισμού και Περιρρέουσας Νοημοσύνης - Θέματα Σχεδιασμού Εικονικών Συνεργατικών Περιβαλλόντων - Θέματα Αξιολόγησης Εικονικών Συνεργατικών Περιβαλλόντων - Μελέτη Περίπτωσης: Ένα Εικονικό Συνεργατικό Εκπαιδευτικό Περιβάλλον - Ασύγχρονη Συνεργατική Μάθηση με Ήχο και Εικόνα: Αξιοποίηση των Πολλαπλών Οπτικών ενός Γνωστικού Αντικειμένου - Μέθοδοι και Τεχνικές Μοντελοποίησης Συνεργατικών Αλληλεπιδράσεων - Τεχνολογίες και Πρότυπα για την Υλοποίηση Συνεργατικών Συστημάτων - Στατιστικές Μέθοδοι Ανάλυσης Πειραματικών Δεδομένων Συνεργασίας.

Αγγελόπουλος Η., Καραγιάννης Π., Καραντζής Ι., Φραγκούλης Ι., & Φωκάς Ε. (2002). *Η διδασκαλία των μαθημάτων του Δημοτικού Σχολείου με Ηλεκτρονικό Υπολογιστή*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.

Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές στο χώρο του σχολείου αποτελούν στις μέρες μας μια αναμφισβήτητη πραγματικότητα. Το βιβλίο αυτό επιχειρεί να παρουσιάσει τόσο το θεωρητικό-διδακτικό πλαίσιο εισαγωγής του ηλεκτρονικού υπολογιστή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, όσο και παραδείγματα αξιοποίησης του υπολογιστή, ως εργαλείου για την πρόσκτηση γνώσης. Το βιβλίο αποτελείται από τρία μέρη. Στο πρώτο, εκτός από τα νέα προγράμματα σπουδών, τις σύγχρονες θεωρίες και το ρόλο της εκπαίδευσης στην κοινωνία, παρουσιάζεται ο τρόπος χρήσης των υπολογιστών στη σχολική τάξη και αναπτύσσεται ένα διδακτικό μοντέλο για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται ενδεικτικά τρόποι αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών μέσα από το Αναλυτικό πρόγραμμα του Δημοτικού Σχολείου, ιδίως στο πλαίσιο του Διαθεματικού Προγράμματος Σπουδών. Εξαιρετικά χρήσιμο είναι το τρίτο μέρος του βιβλίου, όπου παρατίθεται πίνακας επιλεγμένων ηλεκτρονικών διευθύνσεων του διαδικτύου για κάθε μάθημα, με σύντομα σχόλια.

Αθανασιάδης, Κ., Σαλονικίδης, Γ. και Σιμωνάς, Κ. (2009). *Τα εκπαιδευτικά σενάρια στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Παπαζήση.

Ένα σενάριο δεν είναι τίποτε περισσότερο από ότι ήδη κάνουμε μέσα στις τάξεις μας. Απλώς, τώρα ερχόμαστε να καταγράψουμε την οργάνωση και το σχεδιασμό του μαθήματός μας, να το εμπλουτίσουμε με νέες τεχνολογίες και να αξιολογήσουμε τα αποτελέσματα των δράσεών μας σε ένα ολοκληρωμένο σύνολο το οποίο συντίθεται από επιμέρους μαθησιακά αντικείμενα. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι αυτό το "σύνολο", αυτές οι καταγεγραμμένες δράσεις, μπορούν εύκολα να κοινοποιηθούν και σε άλλους συναδέλφους, να ειπωθούν από διαφορετική σκοπιά έτσι ώστε να αναμορφωθούν και να βελτιωθούν. Ως μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι κάποια από τα αποτελέσματα αυτής της διάχυσης της γνώσης, κάποιες ιδέες που άλλοι συναδέλφοι θα προσθέσουν ή θα τροποποιήσουν, θα επιστρέψουν πάλι πίσω σε εμάς και θα μας βοηθήσουν να δούμε τη δουλειά μας από μian άλλη οπτική γωνία...".

Αλιμήσης, Δ. (2003). *Ο Υπολογιστής ως Εργαλείο Παραγωγικότητας, Πληροφόρησης και Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση. Εργαστηριακός Οδηγός για την Εκπαίδευση*

Εκπαιδευτικός στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας
. Αθήνα: ΙΩΝ.

Αναστασιάδης, Π. (2000). Στον αιώνα της Πληροφορίας-Προσεγγίζοντας τη νέα ψηφιακή εποχή
. Αθήνα: Λιβάνη.

Αναστασιάδης, Π. (2008). Η τηλεδιάσκεψη στην υπηρεσία της διά βίου μάθησης και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης
. Αθήνα: Γ. Δαρδανός-Κ. Δαρδανός Ο.Ε.

Η Διά Βίου Μάθηση αποτελεί ίσως τη σημαντικότερη προτεραιότητα σε μια εποχή ταχύτατης απαξίωσης των γνώσεων, έντονων ανακατατάξεων και ραγδαίων αλλαγών σε παγκόσμιο επίπεδο. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση της Διά Βίου Μάθησης, καθώς διασφαλίζει ευελιξία στο χώρο, το χρόνο και το ρυθμό της μάθησης. Οι τεχνολογίες σύγχρονης μετάδοσης και ιδιαίτερα η Τηλεδιάσκεψη υπό παιδαγωγικές προϋποθέσεις συμβάλλουν σημαντικά στην υλοποίηση συνεργατικών περιβαλλόντων μάθησης από απόσταση. Ο σκοπός αυτός του συλλογικού τόμου είναι να αναδείξει τις παιδαγωγικές και τεχνολογικές όψεις της εκπαιδευτικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης, παρουσιάζοντας ολοκληρωμένες εφαρμογές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης οι οποίες σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν στο χώρο της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι 30 συγγραφείς που συνέβαλαν στη δημιουργία αυτού του βιβλίου είναι μέλη ΔΕΠ, νέοι ερευνητές και τεχνικοί υπεύθυνοι προηγμένων τηλεματικών υπηρεσιών από 12 ΑΕΙ και ΤΕΙ στην Ελλάδα και 4 πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού. Τα εννέα κεφάλαια που δημοσιεύονται μετά από διπλή διαδικασία ανώνυμης κρίσης στον ανά χειρας συλλογικό τόμο αφορούν μελέτες περίπτωσης διδακτικής αξιοποίησης της τηλεδιάσκεψης για: -Την εκπαίδευση ενηλίκων. -Την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. -Προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση. -Τη διδακτική αξιοποίηση των υποδομών τηλεδιάσκεψης σε Πανεπιστήμια και σε ΤΕΙ της χώρας. Το βιβλίο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, σε επιμορφωτές άτυπη και τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης, σε ερευνητές, σχεδιαστές και υπεύθυνους ακαδημαϊκών και επιμορφωτικών προγραμμάτων που επιθυμούν να αξιοποιήσουν τις τεχνολογίες σύγχρονης μετάδοσης και ιδιαίτερα την τηλεδιάσκεψη στα προσφερόμενα προγράμματα σπουδών τους.

Ανθουλιάς, Τ. (1989). Η Διδασκαλία της Γεωμετρίας στο Δημοτικό Σχολείο με τη Γλώσσα LOGO.
Αθήνα: Gutenberg.

Αποστολάκης, Ι. Βαρλάμης, Η. & Παπαδοπούλου, Α. (2007). *Ηλεκτρονικές κοινότητες μάθησης*. Αθήνα: Παπαζήση.

Το βιβλίο αυτό έχει ως στόχο να συμπεριλάβει, σε μια ενιαία παιδαγωγική μορφή, θέματα που σχετίζονται με τη λειτουργία και υιοθέτηση Ηλεκτρονικών Κοινοτήτων Μάθησης (ΗΚΜ) προσεγγίζοντας προσεκτικά και αναλυτικά σχετικά εννοιολογικά θέματα, την Ευρωπαϊκή και Διεθνή πραγματικότητα στις ΗΚΜ, θέματα που αφορούν τη διαδικασία και τα μοντέλα ανάπτυξης ΗΜΚ αλλά και θέματα σχετικά με τη διαχείριση και τη λειτουργία τους. Απευθύνεται σε φοιτητές και σπουδαστές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που θέλουν να προσεγγίσουν θέματα Ηλεκτρονικής Εκπαίδευσης και ειδικότερα θέματα που σχετίζονται με την εκπαίδευση μέσω κοινοτήτων μάθησης στο Διαδίκτυο. Το βιβλίο λόγω της αναλυτικής και εκτενούς προσέγγισης του αντικειμένου των Ηλεκτρονικών Μαθησιακών Κοινοτήτων (ΗΜΚ) μπορεί επίσης να αποτελέσει εργαλείο δουλειάς για στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που εισηγούνται ή/και υλοποιούν δράσεις Ηλεκτρονικής Εκπαίδευσης. [...]

Αρβανίτης, Π & Παναγιωτίδης, Π. (2006). *Παραγωγή πολυμεσικού υλικού και ηλεκτρονικών δραστηριοτήτων για γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκη.

Ο καθηγητής των γλωσσικών μαθημάτων -ξένης, δεύτερης ή μητρικής γλώσσας- αντιμετωπίζει σήμερα την πρόκληση της μεταφοράς μέρους της δουλειάς του στο διαδίκτυο, είτε για επικουρική χρήση μέσα στην τάξη, είτε για διδασκαλία σε απομακρυσμένο κοινό. Συνεπώς, θα πρέπει να αναπτύξει κατάλληλες τεχνολογικές δεξιότητες ώστε να μπορεί να εφοδιάζει τον υπολογιστή με κάθε είδους πρωτότυπα κείμενα (γραπτά, πολυτροπικά, ηχητικά ή οπτικά), να προετοιμάζει ασκήσεις και δραστηριότητες με βάση αυτό το υλικό και, φυσικά, να τοποθετεί όλο αυτό το διδακτικό/μαθησιακό υλικό σε ιστοσελίδες, ώστε να λειτουργεί στο διαδίκτυο. Η ανάπτυξη αυτών των τεχνολογικών δεξιοτήτων είναι και ο σκοπός του παρόντος εγχειριδίου. Στόχος του είναι να υποστηρίξει τους καθηγητές γλωσσικών μαθημάτων αλλά και τους προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές των Τμημάτων Ξένων Γλωσσών καθώς και των Φιλολογικών και Παιδαγωγικών Τμημάτων, αναλύοντας τη διαδικασία μετατροπής πρωτότυπων κειμένων κάθε είδους σε ψηφιακά αρχεία υπολογιστή, και εξηγώντας συστηματικά, με την παράθεση παραδειγμάτων, τη χρήση λογισμικών και τον τρόπο παραγωγής γλωσσικών ασκήσεων σε μορφή κατάλληλη για δημοσίευση στο διαδίκτυο.

Αρβανιτάκης, Ν. (1993). *Ο ηλεκτρονικός Υπολογιστής στην Πρωτοβάθμια*

Εκπαίδευση: ένα βοήθημα για τους εκπαιδευτικούς του Δημοτικού Σχολείου
. Αθήνα: ΚΟΡΦΗ.

Ασλανίδου, Σ. (2010). Εκπαιδευτική Τεχνολογία. Από την οπτικοακουστική στην ψηφιακή αγωγή
. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

[...] Η παρούσα έκδοση είναι η τρίτη έκδοση του βιβλίου και σ' αυτήν δεν μπορούσαμε να αγνοήσουμε τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ). Η ψηφιακή τεχνολογία έχει αντικαταστήσει πλέον όλη την αναλογική τεχνολογία. Αυτός είναι ο λόγος που στην έκδοση αυτή αφαιρέσα πολλά τεχνικά στοιχεία που αφορούσαν την τεχνολογία της προηγούμενης γενιάς. Η αναλυτική μου προσέγγιση αφορά περισσότερο την κοινωνιολογική, παιδαγωγική και διδακτική πλευρά των ΤΠΕ. [...]

Βακαλούδη Α. (2003). Διδάσκοντας και μαθαίνοντας με τις νέες τεχνολογίες θεωρία και πράξη.
Αθήνα: Πατάκη.

Μέσα από την υλοποίηση του διδακτικού υλικού που περιλαμβάνεται στο παρόν βιβλίο, διδάσκοντες και διδασκόμενοι εξοικειώνονται με όλες τις δυνατότητες των Νέων Τεχνολογιών (υπολογιστικών και διαδικτυακών). Ιδιαίτερα οι μαθητές εξοικειώνονται με τρόπο φυσιολογικό, απόλυτα προσαρμοσμένο στη ζωή τους και σε όλες τις δραστηριότητές τους. Έτσι προετοιμάζονται απολύτως ομαλά και λειτουργικά για την τεχνολογική κοινωνία της πληροφορίας και επικοινωνίας, στην οποία θα ζήσουν και στις απαιτήσεις της οποίας θα πρέπει να αντεπεξέλθουν επιτυχώς. Το παρόν βιβλίο αποτελείται από τέσσερα μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει μια εκτεταμένη εισαγωγή για την ουσιαστική συμβολή των Νέων Τεχνολογιών στην υλοποίηση των νέων διδακτικών και παιδαγωγικών μεθόδων. Στο δεύτερο μέρος περιλαμβάνονται ποικίλα διαθεματικά διδακτικά σενάρια που αξιοποιούν όλες τις δυνατότητες των Νέων Τεχνολογιών (υπολογιστικών και διαδικτυακών). Στο τρίτο μέρος υπάρχει ένα αναλυτικό παράδειγμα που καθοδηγεί τους ενδιαφερόμενους (διδάσκοντες και διδασκόμενους) στο πώς να κατασκευάσουν πρωτότυπα διαθεματικά μαθήματα με προοπτικές λογισμικού και συνδυασμό δραστηριοτήτων, αξιοποιώντας όλες τις δυνατότητες των Νέων Τεχνολογιών (υπολογιστικών και διαδικτυακών). Στο τέταρτο μέρος παρατίθενται δύο διδακτικές προτάσεις στην αγγλική γλώσσα. Σε όλο το διδακτικό υλικό περιλαμβάνονται: έρευνα μέσω του Internet, επικοινωνία μέσω του ενδοσχολικού δικτύου ή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αξιοποίηση των βασικών εργαλείων Πληροφορικής και λογισμικού ειδικής χρήσης για την εκπόνηση εργασιών.

Βοσνιάδου, Σ. (2006). *Παιδιά, σχολεία και υπολογιστές*. Αθήνα: GUTENBERG.

Μπορούν οι υπολογιστές να αλλάξουν τη διδασκαλία και τη μάθηση στο σχολείο; Από την δεκαετία του '80 όταν πρωτοεμφανίστηκαν οι υπολογιστές στην εκπαίδευση καλλιεργήθηκε η πεποίθηση ότι η χρήση των Νέων Τεχνολογιών θα ήταν ικανή να επιφέρει ριζοσπαστικές αλλαγές στο σχολείο. Φυσικά, η απλή και μόνο παρουσία κάποιων υπολογιστών δεν είναι ικανή να αλλάξει ένα μαθησιακό περιβάλλον. Είναι αλήθεια όμως ότι ένα περιβάλλον μάθησης που στηρίζεται στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας έχει ορισμένα χαρακτηριστικά που ενθαρρύνουν τη μάθηση, όπως η εκτεταμένη χρήση εικόνων, η άμεση ανατροφοδότηση, η δυνατότητα να έχει ο μαθητής μεγαλύτερο έλεγχο στη μάθηση, η διευκόλυνση της πρόσβασης σε πληροφορίες και τέλος, οι μεγάλες δυνατότητες για επικοινωνία και συνεργασία. Τα χαρακτηριστικά αυτά αν συνδεθούν με τις κατάλληλες εκπαιδευτικές πρακτικές μπορούν να αποφέρουν πλούσια εκπαιδευτικά οφέλη για τους μαθητές. Πρέπει όμως να τονιστεί ότι τα θετικά αποτελέσματα επιτυγχάνονται μόνο όταν οι νέες αυτές τεχνολογίες χρησιμοποιούνται από ειδικά εκπαιδευμένους εκπαιδευτικούς για μεγάλα χρονικά διαστήματα στα πλαίσια ενός αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος κατάλληλου για το αναπτυξιακό επίπεδο των μαθητών. Τέλος, το «Παιδιά, σχολεία και υπολογιστές» αναφέρεται εκτεταμένα στο Ελληνικό σχολείο και αξιολογεί τη σημερινή χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Γίνεται συζήτηση για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έτσι ώστε να αλλάξουν οι εκπαιδευτικές πρακτικές και να δημιουργηθούν ευέλικτα, ευπροσάρμοστα και αποτελεσματικά σχολεία.

Βοσνιάδου, Σ. (2006). *Σχεδιάζοντας περιβάλλοντα μάθησης υποστηριζόμενα από τις Σύγχρονες Τεχνολογίες*. Αθήνα: GUTENBERG.

Γιαννακοπούλου, Ε. (1994). *Η Πληροφορική στην Εκπαίδευση*. Νέοι ορίζοντες. Αθήνα: Γρηγόρη.

Γιούννης, Α., Μικρόπουλος, Τ. και Μπέλλου, Ι. (2006). *Δημιουργώ και μαθαίνω με τον υπολογιστή*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Ο στόχος αυτού του βιβλίου είναι να εισαγάγει τα παιδιά στον κόσμο του υπολογιστή με δημιουργικό τρόπο. Γραμμένο με απλή και κατανοητή γλώσσα, αποτελεί το ιδανικό εργαλείο παρουσίασης των βασικών αρχών λειτουργίας και εργασίας με τον υπολογιστή. Παρουσιάζει το περιβάλλον του λειτουργικού συστήματος Windows XP, την επεξεργασία

κειμένου με το Word, τη σχεδίαση γραφημάτων με το Excel, τη δημιουργία παρουσιάσεων με το PowerPoint, τον Internet Explorer, κ.λπ. Η εξοικείωση με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και τα προγράμματά του γίνεται με ψυχαγωγικό τρόπο, με απλές και ενδιαφέρουσες εργασίες. Κάθε κεφάλαιο του βιβλίου περιέχει τις πληροφορίες που χρειάζονται για να κεντρίσουν το ενδιαφέρον του παιδιού για δημιουργία. Με οδηγό το βιβλίο, με απλά και κατανοητά βήματα και εικόνες, το παιδί ενθαρρύνεται να δημιουργήσει, με τη βοήθεια του υπολογιστή, ένα περιοδικό με θέματα που το ενδιαφέρουν. Κάθε κεφάλαιο παρουσιάζει μια διαφορετική εφαρμογή, με τη χρήση της οποίας το περιοδικό εξελίσσεται και εμπλουτίζεται συνεχώς. Τα παιδιά εξοικειώνονται με:- Τις βασικές έννοιες των υπολογιστών: Τι είναι υπολογιστής, ιστορία, συσκευές, λογισμικό. - Τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και το περιβάλλον των Windows XP: Επιφάνεια εργασίας, μενού, φάκελοι και αρχεία, αντιγραφή, αποκοπή, διαγραφή, κ.λπ.- Την επεξεργασία κειμένου με το Word: Δημιουργία εγγράφων, μορφοποίηση κειμένου, δημιουργία πινάκων, αντιγραφή επικόλληση, ορθογραφικός έλεγχος, αποθήκευση, κ.λπ.- Τη δημιουργία γραφημάτων με το Excel: Φύλλα εργασίας, συναρτήσεις, γραφήματα, κ.λπ.- Τη δημιουργία παρουσιάσεων με το PowerPoint: Χρήση διαφανειών, κειμένου, εικόνων, ειδικών εφέ, και άλλων στοιχείων για τη δημιουργία και προβολή δυναμικών παρουσιάσεων. - Το Internet και τις υπηρεσίες που προσφέρει: Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, διευθύνσεις URL, περιήγηση στο Internet με τον Internet Explorer, δημιουργία ιστοσελίδων, κ.λπ. Το βιβλίο αποτελεί ένα κίνητρο για μάθηση και δίνει ιδέες για την παιδαγωγική αξιοποίηση του υπολογιστή.

Γρηγοριάδου, Μ., Γόγολου, Α., Γουλή, Ε., Γλέζου, Κ., Μπούμπουκα, Μ., Παπανικολάου, Κ., Τσαγκάνου, Γ., Κανίδης, Ε., Δουκάκης, Δ., Φράγκου, Σ., & Βεργίνης, Η. (2009). *Διδακτικές Προσεγγίσεις και Εργαλεία για τη διδασκαλία της Πληροφορικής*. Αθήνα: Νέων Τεχνολογιών.

Η πληροφορική συνιστά έναν επιστημονικό κλάδο που πρωτοεμφανίστηκε τις τελευταίες δεκαετίες, με αποτέλεσμα η γνώση για στρατηγικές διδασκαλίας, διδακτικές προσεγγίσεις και διδακτικά εργαλεία στο γνωστικό αντικείμενο της Πληροφορικής να κρίνεται απαραίτητη. Το σύγγραμμα απευθύνεται κυρίως σε εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που διδάσκουν το γνωστικό αντικείμενο της Πληροφορικής, είτε στη γενική είτε στην τεχνική εκπαίδευση, αποσκοπώντας να τους δώσει ιδέες και κίνητρα για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας τους. Επίσης, μπορεί να καλύψει τις εκπαιδευτικές ανάγκες φοιτητών που παρακολουθούν μαθήματα Διδακτικής της Πληροφορικής καθώς και τις ανάγκες προετοιμασίας υποψηφίων εκπαιδευτικών πληροφορικής για τους γραπτούς διαγωνισμούς του Α.Σ.Ε.Π. στο αντικείμενο της Διδακτικής. Τέλος, μπορεί να φανεί χρήσιμο σε όλους εκείνους που ενδιαφέρονται για τη διδασκαλία της Πληροφορικής.

Δαπόντες, Ν. (1989). *Η διδασκαλία της LOGO στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: GUTENBERG.

Δαπόντες, Ν., Τζιμόπουλος, Ν., Τσοβόλας, Σ., Μαστρογιάννης, Ι., Ιωάννου, Σ., & Αλπας, Α. (2003). *Ο δάσκαλος δημιουργός: προτάσεις για παιδαγωγική αξιοποίηση του Microworlds Pro στο Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό*. Αθήνα: Καστανιώ τη.

Η προσπάθεια της ομάδας συγγραφής αυτού του βιβλίου συγκεντρώθηκε τόσο στην παρουσίαση του περιβάλλοντος Microworlds Pro (εξελληνισμένη έκδοση 2002, ΥΠΕΠΘ) όσο και στη δημιουργία "Φύλλων Εργασίας" για την εργασία των μαθητών σε ομάδες. Στον πυρήνα του βιβλίου βρίσκεται η ιδέα ότι "ο δάσκαλος που χρησιμοποιεί το Microworlds Pro μπορεί να είναι ο ίδιος δημιουργός μιας διδασκαλίας κατά την οποία οι μαθητές εργάζονται για να παραγάγουν ένα έργο που οι ίδιοι έχουν σχεδιάσει, να το παρουσιάσουν στην τάξη ή να το αναρτήσουν στην ιστοσελίδα του σχολείου τους, εκμεταλλευόμενος την περιέργεια και τη χαρά της δημιουργίας των παιδιών".

Δημητριάδης, Σ., Καραγιαννίδης, Χ., Πομπόρτσης, Α. & Τσιάτσος, Θ. (2007). *Ευέλικτη μάθηση με χρήση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών*. Α. ΤΖΙΟΛΑ & ΥΙΟΙ Ο.Ε.

Τι είναι η ευέλικτη μάθηση; Ή -πιο εύστοχα- πώς μπορεί η μάθηση να είναι ευέλικτη; Και γιατί η εκπαίδευση από απόσταση και η τηλεεκπαίδευση θεωρούνται μορφές ευέλικτης μάθησης; Τι είναι και πώς σχετίζονται με την ευέλικτη μάθηση τα προσαρμοστικά και συνεργατικά περιβάλλοντα; Και γιατί ένας οργανισμός ενδιαφέρεται για την ταχύρρυθμη τηλεκατάρτιση; Και αν θελήσει κανείς στην πράξη να αναπτύξει ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό στο διαδίκτυο για να προφέρει τηλεκατάρτιση, τι εργαλεία είναι διαθέσιμα και πώς θα τα χρησιμοποιήσει; Ερωτήματα σαν κι αυτά δίνουν το στίγμα του ανά χείρας βιβλίου. Το βιβλίο απευθύνεται σε αναγνώστες που ενδιαφέρονται να γνωρίσουν τόσο τα θεωρητικά ζητήματα, όσο και διαδεδομένα εργαλεία ανάπτυξης σχετικά με την ευέλικτη μάθηση. Εισάγει τον αναγνώστη στο αντικείμενο σταδιακά, ξεκινώντας με την παρουσίαση ενός γενικού εννοιολογικού πλαισίου για την ευέλικτη μάθηση, προχωρώντας στα "κλασσικά" θέματα της εκπαίδευσης από απόσταση και της τηλεεκπαίδευσης (και ειδικότερα της τηλεκατάρτισης), και ολοκληρώνοντας με τα ειδικότερα ζητήματα των προσαρμοστικών εκπαιδευτικών συστημάτων καθώς και των συνεργατικών και εικονικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων του διαδικτύου. Τέλος, παρουσιάζει μια σειρά από συνοπτικούς αλλά συνάμα στοχευμένους οδηγούς χρήσης σύγχρονων εργαλείων ανάπτυξης (α) δικτυακών τόπων και (β) ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου. Το βιβλίο φιλοδοξεί να καλύψει τις βασικές εκπαιδευτικές ανάγκες φοιτητών και σπουδαστών σε μαθήματα Τμημάτων ΑΕΙ και ΑΤΕΙ που εστιάζουν στην αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για την παροχή ευέλικτης και από απόσταση εκπαίδευσης.

Ευαγγέλου, Ο. & Κάντζου, Ν. (2008). *Διαδίκτυο και διαπολιτισμική εκπαίδευση, Διαδικτυακές διαθεματικές δραστηριότητες για το δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Ταξιδευτής.

Στο σύγχρονο σχολείο του Κόσμου ιδιαίτερο ρόλο καλείται να διαδραματίσει η χρήση των Νέων Τεχνολογιών. Η προσέγγιση της εκπαίδευσης μέσα από ένα παιδαγωγικό πλαίσιο εμπλουτισμένο με διαπολιτισμικές προσεγγίσεις βασισμένες στο διαδίκτυο συνάδει με τις ανάγκες της τεχνολογικά προσανατολισμένης κοινωνίας του Σήμερα. Το παρόν βιβλίο αποτελεί μια καινοτομία στο πλαίσιο της ελληνικής πραγματικότητας κι ένα εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο για όσους ενδιαφέρονται να αξιοποιήσουν τις υπηρεσίες του διαδικτύου στην εφαρμογή των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Μέσα από την παρουσίαση μεγάλου αριθμού ιστοσελίδων και πρωτότυπων διαδικτυακών διαθεματικών δραστηριοτήτων εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές και φορείς χάραξης της επιστήμης εκπαιδευτικής πολιτικής μπορούν να αντλήσουν χρήσιμες ιδέες και εναλλακτικούς τρόπους προώθησης της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλεπίδρασης καθιστώντας τη μαθησιακή διαδικασία ασφαλή κι ενδιαφέρουσα στα μάτια των μικρών παιδιών. [...]

Ζωγόπουλος, Ε. (2001). *Νέες Τεχνολογίες και Μέσα Επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Οι νέες τεχνολογίες και τα επικοινωνιακά μέσα εκφράζουν και αντικατοπτρίζουν τη δημιουργικότητα της κοινωνίας στην οποία αναπτύσσονται. Αντικειμενικός στόχος του βιβλίου είναι η τεκμηριωμένη προσέγγιση και ερμηνεία της ένταξης των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και η μελέτη των επιπτώσεων τους στο σύγχρονο εκπαιδευτικό μοντέλο.

Κανάκης, Ι. (1989). *Διδασκαλία και μάθηση με σύγχρονα μέσα επικοινωνίας*. Αθήνα: Γρηγόρη.

Καράκιζα, Τ. (2010). *Κοιτάζοντας την οθόνη, αγγίζοντας τα πλήκτρα. Μετατροπές της παιδαγωγικής σχέσης στο δικτυωμένο περιβάλλον*. Αθήνα: Παπαζήση.

Στο βιβλίο αυτό καταγράφεται η γνώση και η εμπειρία που προέκυψε κατά τη διάρκεια μιας τετράχρονης ερευνητικής πορείας μέσα στις σχολικές τάξεις, με θέμα την επικοινωνία. Συγκεκριμένα, πραγματεύεται τις μετατροπές της παιδαγωγικής σχέσης, της σχέσης δηλαδή ανάμεσα στο μαθητή και το δάσκαλο, όταν η σχολική τάξη γίνεται από συμβατική, τεχνολογικά αναβαθμισμένη. Στο πρώτο μέρος γίνεται μια παρουσίαση των διαπροσωπικών και των ομαδικών σχέσεων που αναπτύσσονται μέσα στη σχολική τάξη, με επίκεντρο την παιδαγωγική σχέση. Ξεχωριστή αναφορά γίνεται στο ζήτημα της επικοινωνίας και ειδικά της μη λεκτικής και στη σημασία της για τη σχέση δασκάλου-μαθητή. Στο δεύτερο μέρος καταγράφονται διεξοδικά οι ερευνητικές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για τη διεξαγωγή της μελέτης, οι οποίες αποτελούν ένα ιδιαίτερο δείγμα μικτής μεθοδολογίας. Στο τρίτο μέρος ανιχνεύεται το πώς η αλλαγή στο πλαίσιο, δηλαδή η αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στο μαθησιακό περιβάλλον, επηρεάζει τους ανθρώπους, τους ρόλους και τη μεταξύ τους σχέση. Η αλλαγή αυτή συμπαρασύρει τις παραδοσιακές διδακτικές μεθόδους και τους κοινωνικούς κανόνες της τάξης και προκαλεί εκ των πραγμάτων και την αναδιάταξη της παιδαγωγικής σχέσης ως προς όλες της τις πλευρές, τη γνωστική, την κοινωνική και τη συναισθηματική. Παράλληλα διαπιστώνεται ότι η αποτελεσματική παρουσία των ΤΠΕ στη σχολική τάξη προϋποθέτει μian ευρύτερη παιδαγωγική θεώρηση, που θα υποστηρίζεται θεσμικά και θα αξιοποιεί τα εγγενή χαρακτηριστικά τους, για μια ολιστική ανάπτυξη όλων των μετεχόντων στην εκπαιδευτική πράξη. Οι αναγνώστες θα βρουν πιθανές απαντήσεις σε ζητήματα διαχείρισης μιας τεχνολογικά αναβαθμισμένης σχολικής τάξης, θα κατανοήσουν σε βάθος τις προδιαγραφές των σχέσεων στις νέες εκπαιδευτικές συνθήκες και θα αποτιμήσουν τα προβλήματα που δημιουργούν και τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ στην παιδαγωγική σχέση. Πολύ περισσότερο σήμερα που η προσέγγιση του στόχου για το ψηφιακό σχολείο είναι μια διεργασία σε εξέλιξη.

Καράμνης, Ι. (2006). *Διδασκαλία και μάθηση με την αξιοποίηση του διαδικτύου*. Αθήνα: Ατραπός-Περιβολάκι.

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εξελιγμένη τους μορφή (παγκόσμιος ιστός, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.ά.) διαμορφώνουν ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό πλαίσιο, το οποίο παρέχει σημαντικές δυνατότητες για το σχεδιασμό νέου τύπου μαθησιακών δραστηριοτήτων. Όμως, για να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν τέτοιου είδους δραστηριότητες, είναι ανάγκη να διερευνηθεί και να μελετηθεί με επιστημονική εγκυρότητα η νέα πραγματικότητα σε μια προσπάθεια υιοθέτησης και εφαρμογής εκείνων των καινοτομιών που διευκολύνουν και ενισχύουν το ρόλο εκπαιδευτικών και μαθητών στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η παρούσα εργασία αποτελεί σημαντική προσφορά στον τομέα της διδακτικής πράξης, αφού επεξεργάζεται σε βάθος συγκεκριμένο διδακτικό μοντέλο αξιοποίησης του διαδικτύου στη μαθησιακή διαδικασία, πράγμα εντελώς απαραίτητο σε κάθε "εν ενεργεία" και μελλοντικό εκπαιδευτικό. Επιπλέον, η συγκεκριμένη μελέτη, η οποία

στηρίζεται στα νέα προγράμματα σπουδών και αποτελεί μέθοδο εναλλακτικής διδακτικής προσέγγισης, συνοδεύεται και από εμπειρική έρευνα, που διερευνά τις στάσεις και αντιλήψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά το διαδίκτυο ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης στο δημοτικό σχολείο.

Καστής, Ν. (2001). *Νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας στη Σχολική Εκπαίδευση, Η Ευρωπαϊκή και η Διεθνής Πραγματικότητα*. Αθήνα: Ίδρυμα Μελετώ ν Λαμπράκη.

Κέκκερης, Γ. (επιμέλεια) (2010). *Ειδικά κεφάλαια ΤΠΕ στις επιστήμες αγωγής – Παιδαγωγικές εφαρμογές των ΤΠΕ*. Αθήνα: Παπαζήση.

Σκοπός αυτής της έκδοσης είναι να διαπραγματευτεί τις ΤΠΕ στις Επιστήμες Αγωγής και ειδικότερα προτείνει τη χρήση τους σε γνωστικά αντικείμενα και εκτός τους αντικείμενου της Πληροφορικής, ώστε να αποτελέσει ένα έναυσμα για δασκάλους και επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων να εντάξουν τη χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία τους.

Κεκκός, Ι. (2004). *Οι Νέες τεχνολογίες στην Εκπαίδευση, Ζητήματα Σχεδιασμού και Εφαρμογών: Φιλοσοφικές-Κοινωνικές προεκτάσεις*. Αθήνα: Ένωση Ελλήνων Φυσικώ ν. Ατραπός.

Σκοπός αυτής της έκδοσης είναι να παρουσιασθεί η κατάσταση που επικρατεί σήμερα, τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό, σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες και τις εφαρμογές τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πρόκειται για μια συνθετική εργασία στην οποία συμμετέχουν συνολικά δεκατέσσερις συγγραφείς (Καθηγητές Πανεπιστημίων ειδικοί σε διαφορετικά επιστημονικά αντικείμενα). Το βιβλίο προορίζεται για χρήση από εκπαιδευτικούς, φοιτητές και γενικότερα από κάθε ενδιαφερόμενο για τις σύγχρονες εξελίξεις στο πεδίο των νέων τεχνολογιών και τις επιδράσεις τους στο χώρο της εκπαίδευσης. Η συλλογιστική με την οποία οργανώθηκε αυτή η έκδοση ήταν να γίνει η διαπραγμάτευση ορισμένων σημαντικών ζητημάτων από τους ειδικούς και να συμπληρωθεί (ενοποιηθεί) η παρουσίαση με σύντομα εισαγωγικά-συνδεδετικά σχόλια από τον επιμελητή της έκδοσης. Ειδικότερα για τα ζητήματα που αφορούν στην εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση έγινε προσπάθεια ώστε η αντιμετώπιση τους να είναι εξισορροπημένη ανάμεσα στα τεχνολογικά χαρακτηριστικά του μέσου και στις ανθρώπινες ιδιότητες των χρηστών.

Κεκκές, Ι. (2007). *Η διαχείριση της γνώσης στο σύγχρονο τεχνολογικό περιβάλλον.* Αθήνα: Ατραπός.

Κόλλιας, Α. (1993). *Οι υπολογιστές στη διδασκαλία και τη μάθηση, Μια κριτική προσέγγιση* . Αθήνα: ΙΩΝ.

Κόμης Β. (2005). *Εισαγωγή στη Διδακτική της Πληροφορικής.* Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Το παρόν βιβλίο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς Πληροφορικής, σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που διδάσκουν ή χρησιμοποιούν την Πληροφορική, και σε φοιτήτριες τμημάτων Πληροφορικής και Παιδαγωγικών τμημάτων, καθώς επίσης και σε όλους εκείνους που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν εισαγωγικές γνώσεις για τα προγράμματα σπουδών Πληροφορικής και για τη διδασκαλία και τη Διδακτική της Πληροφορικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Κόμης, Β. & Μικρόπουλος, Α. (2001). *Πληροφορική στην Εκπαίδευση.* Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών* . Αθήνα: Νέων Τεχνολογιών ν.

Το παρόν βιβλίο απευθύνεται, κατά κύριο λόγο, σε φοιτήτριες και φοιτητές των Παιδαγωγικών Τμημάτων και των Τμημάτων εκείνων που προετοιμάζουν εκπαιδευτικούς για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Απευθύνεται επίσης στους εν ενεργεία εκπαιδευτικούς και σε όσους ενδιαφέρονται να αποκτήσουν εισαγωγικές γνώσεις για τις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών.

Κορωναίου, Α. (2001). *Εκπαιδύοντας εκτός σχολείου: Η συμβολή των οπτικοακουστικών μέσων και των νέων τεχνολογιών* . Αθήνα: Μεταίχμιο.

Η ιδιαίτερη σημασία που δίνεται στον επίσημο σχολικό θεσμό από την κοινωνία και τους κοινωνικούς επιστήμονες μας κάνει συχνά να ξεχνάμε ότι τόσο οι νέοι άνθρωποι όσο και οι μεγαλύτεροι δεν μαθαίνουν μόνο στο σχολείο. Οι ποικίλες εμπειρίες της ζωής, ο ελεύθερος χρόνος, τα Μέσα Επικοινωνίας και οι νέες τεχνολογίες, το Διαδίκτυο αλλά και η ίδια η εργασιακή δραστηριότητα, είναι δρόμοι που οδηγούν ή δεν οδηγούν στην προσωπική ανάπτυξη, στην ποιότητα ζωής και στην ενεργητική συμμετοχή σε μια κοινωνία που βρίσκεται σε διαρκή εξέλιξη. Το βιβλίο επιδιώκει να αναδείξει τη σημασία των εκτός σχολείου πολύμορφων εκπαιδευτικών διαδικασιών. Η σύνθετη ατομική και κοινωνική δυναμική τους αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση για τον επίσημο σχολικό θεσμό αλλά και ολόκληρη την κοινωνία, σε μια εποχή αβεβαιότητας για το μέλλον της εργασίας.

Κουζέλης, Γ., Πουρνάρη, Μ., & Τσεφλής, Β. (επιμ.) (2005). *Γνώση χρήσης και Νέες Τεχνολογίες*. ΕΜΕΑ, Εκδόσεις: Νήσος.

Κουτλής, Μ., Μεγάλου, Ε., Παρασκευάς, Μ., Ρενιέρη, Ν., Κυνηγός, Π. Κομνηνός, Θ. Ζαγούρας, Χ. Μπούρας, Χ., & Σταματίου, Γ. (2005). *Θα μας κρίνει τελικά όλους το μέλλον... Οι τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη σχολική πραγματικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κυνηγός, Χ. & Δημαράκη, Ε. (2002). *Νοητικά εργαλεία και πληροφορικά μέσα. Παιδαγωγική αξιοποίηση σύγχρονης τεχνολογίας για τη μετεξέλιξη της εκπαιδευτικής πρακτικής*. Αθήνα: Καστανιώ τη.

Σκοπός αυτού του βιβλίου είναι να συνεισφέρει στον επιστημονικό διάλογο για τις πραγματικές προοπτικές παιδαγωγικής αξιοποίησης της σύγχρονης τεχνολογίας στην εκπαίδευση στη χώρα μας, και ταυτόχρονα να αποτελέσει μια έγκυρη πηγή ενημέρωσης, προβληματισμού, αλλά και ιδεών και εμπειριών για τον επιστήμονα-ερευνητή, τον εκπαιδευτικό, το γονέα, και το μαθητή. Κεντρικό χαρακτηριστικό της προσέγγισης αυτού του βιβλίου είναι η ιδιαίτερη έμφαση στην παιδαγωγική σκοπιμότητα χρήσης της σύγχρονης τεχνολογίας, αντί για την ευρέως διαδεδομένη αντίληψη ότι αυτή πρέπει να ενταχθεί στο εκπαιδευτικό μας σύστημα ως αυτονόητη αναγκαιότητα. Οι συγγραφείς, επιστήμονες εξειδικευμένοι σε θέματα παιδαγωγικής αξιοποίησης της σύγχρονης τεχνολογίας, ήταν οι κύριοι διδάσκοντες στο έργο "Ε42: Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση Επιμορφωτών στην Παιδαγωγική Αξιοποίηση των Υπολογιστικών και Δικτυακών Τεχνολογιών στη

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση", στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Κυνηγός, Χ. (2007). *Το Μάθημα της Διερεύνησης, Παιδαγωγική αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών για τη διδακτική των μαθηματικών, Από την έρευνα στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κυριαζής, Α, & Μπακογιάννης, Σ. (2005). *Χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Νέων Τεχνολογιών ν.

Ο σκοπός του βιβλίου αυτού είναι διττός: α) Να λειτουργήσει ως ένα εύχρηστο και κατά το δυνατόν πλήρες επιστημονικό σύγγραμμα που θα βοηθήσει ουσιαστικά τόσο στην έρευνα της Γενικής Διδακτικής και της Διδακτικής των Θετικών Επιστημών, όσο και την έρευνα που αφορά το σχεδιασμό, την επιλογή και την αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού, και β) Να βοηθήσει ουσιαστικά τον ενεργό εκπαιδευτικό της Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης να ενημερωθεί σχετικά με τις επικρατούσες απόψεις στο χώρο της Εκπαίδευσης με τη Χρήση Νέων Τεχνολογιών και στον τρόπο σχεδιασμού δραστηριοτήτων για το μάθημα του σε συγκεκριμένα πακέτα του αντικειμένου που διδάσκει, επιλογής και αξιολόγησης λογισμικών πακέτων και δραστηριοτήτων που του προτείνονται ώστε να βελτιώνει διαρκώς τη διδασκαλία του αξιοποιώντας όλες τις δυνατότητες που του προσφέρει η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνολογίας.

Λαφατζή, Ι. (2005). *Νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

[...] Σήμερα, περισσότερο ίσως από κάθε άλλη εποχή, έχει γίνει κατανοητό ότι χρειάζεται να γνωρίζουμε πώς οι θεωρίες της μάθησης και της διδασκαλίας σχετίζονται με την ένταξη των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση. Διάχυτη είναι η αίσθηση ότι η δημιουργική αξιοποίηση των δυνατοτήτων των νέων τεχνολογιών σε ευρεία κλίμακα είναι δυνατόν να προκαλέσει την απαρχή μιας περιόδου παιδαγωγικής αναγέννησης στην σχολική πραγματικότητα και να συμβάλει στη μείωση ορισμένων παραδοσιακών χαρακτηριστικών της εκπαίδευσης της χώρας μας, υπό ορισμένες βέβαια προϋποθέσεις.

Λιοναράκης, Α. (επιμέλεια) (2003). *Απόψεις και Προβληματισμοί για την Ανοιχτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. Αθήνα: Προπομπός.

Λουμπαρδιά, Ε. & Ρετάλης, Σ. (2010). *Περιβαλλοντική εκπαίδευση και διαδικτυακές μαθησιακές τεχνολογίες*. Αθήνα: Γκιούρδας.

Στο παρόν βιβλίο παρουσιάζεται ένα μεθοδολογικό πλαίσιο σχεδιασμού προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με την αξιοποίηση σύγχρονων στρατηγικών μάθησης και διαδικτυακών μαθησιακών τεχνολογιών.

Μακράκης, Β. & Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη, Γ. (1995). *Υπολογιστές στην Εκπαίδευση: μια Κριτική Ματιά στο Διεθνή Χώρο και στην Ελλάδα*. Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών ν.

Μακράκης, Β. (επιμέλεια) (2001). *Νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση και στην εκπαίδευση από απόσταση*. Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή. Ρέθυμνο: Ατραπός.

Μαράκη, Ε. & Παπαδάκης, Σ. (2008). *Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών στην ειδική αγωγή*. Αθήνα: Σμυρνιωτάκης.

Στο παρόν βιβλίο επιχειρούμε να πραγματοποιήσουμε μια βιβλιογραφική ανασκόπηση τόσο της ελληνικής όσο και της διεθνούς βιβλιογραφίας - έντυπης και ψηφιακής - στο φλέγον θέμα της εισαγωγής και ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην Ειδική Αγωγή. Απευθύνεται σε όλους εκείνους (εκπαιδευτικούς, φοιτητές, επιμορφωτές αλλά και γενικότερα σε άτομα με ενδιαφέρον για το χώρο της εκπαίδευσης), οι οποίοι επιζητούν να λάβουν μια άμεση εικόνα για τις διάφορες απόψεις και τα μοντέλα που σχετίζονται με την εισαγωγή των ΤΠΕ στην Ειδική Αγωγή. Οι συγγραφείς προτρέπουν οποιονδήποτε θα ήθελε να προβεί σε μια εκ βαθέων μελέτη των θεωριών και απόψεων για τα τεκταινόμενα στο χώρο της εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση γενικότερα και στην Ειδική Αγωγή ειδικότερα να συμβουλευτεί τον βιβλιογραφικό οδηγό και τους συνδέσμους των δικτυακών τόπων, που παρατίθενται ως παράρτημα στο τελευταίο τμήμα του βιβλίου.

Μικρόπουλος, Α. & Λαδιάς, Α. (1997). *Η LOGO στην Εκπαιδευτική Διαδικασία*.

Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Μικρόπουλος, Α. & Μπέλλου, Ι. (2010). *Σενάρια διδασκαλίας με υπολογιστή*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Σε ένα ραγδαία εξελισσόμενο τεχνολογικό περιβάλλον, οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχουν ενσωματωθεί δυναμικά στην εκπαιδευτική διαδικασία, αναβαθμίζοντας τη σχέση των μαθητών με τη γνώση μέσα από την ανάπτυξη μαθησιακών δεξιοτήτων και δραστηριοτήτων. Η δημιουργική και αποτελεσματική παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ προϋποθέτει τη χρήση των ανάλογων γνωστικών εργαλείων -εφαρμογές λογισμικού και τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται από το μαθητή- σε ένα ολοκληρωμένο μαθησιακό πλαίσιο που ορίζεται από σενάρια διδασκαλίας. Σε αυτό το βιβλίο ξεδιπλώνεται η δυναμική της εφαρμογής των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη. Το πρώτο μέρος του βιβλίου παρέχει τις θεωρητικές γνώσεις στον αναγνώστη που επιθυμεί να αξιοποιήσει παιδαγωγικά τις ΤΠΕ, ενώ στο δεύτερο παρουσιάζονται δειγματικά σενάρια διδασκαλίας για ποικίλα γνωστικά αντικείμενα, με έμφαση στις δύο βαθμίδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Πιο αναλυτικά, το βιβλίο καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις εξής θεματικές ενότητες: - Ο υπολογιστής στη διδασκαλία και τη μάθηση - Σενάρια διδασκαλίας με την υποστήριξη των ΤΠΕ - Οι ιστοεξερευνησεις ως ερμηνευτικά εργαλεία - Τα εκπαιδευτικά εικονικά περιβάλλοντα ως εργαλείο δυναμικής μοντελοποίησης και προσομοίωσης - Η γλώσσα logo ως εργαλείο δυναμικής μοντελοποίησης - Η εκπαιδευτική ρομποτική ως εργαλείο διασύνδεσης φυσικού περιβάλλοντος-υπολογιστή - Τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία

Μικρόπουλος, Α. (2006). *Ο υπολογιστής ως γνωστικό εργαλείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Το παρόν βιβλίο δεν αφορά την τεχνολογία. Αφορά τη μάθηση και τον τρόπο με τον οποίο η τεχνολογία μπορεί να την υποστηρίξει. Αναφέρεται σε έναν ουσιαστικό και άμεσο τρόπο ένταξης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην τάξη, ακολουθώντας την ολιστική προσέγγιση σε ένα μαθητοκεντρικό περιβάλλον που παρέχει κίνητρα για μάθηση και εμπλέκει ενεργά το μαθητή αλλά και τον εκπαιδευτικό στη μαθησιακή διαδικασία. Στο βιβλίο εξετάζεται η αξιοποίηση των ΤΠΕ ως γνωστικών εργαλείων: εργαλεία λογισμικού ανοικτού τύπου τα οποία χρησιμοποιεί ο μαθητής για να αναπαραστήσει τις γνώσεις του, να αναπτύξει κριτική σκέψη, να οικοδομήσει τη γνώση· πακέτα λογισμικού γενικής χρήσης αλλά και εξειδικευμένου τύπου με κύριο χαρακτηριστικό την παροχή ελευθερίας δράσης στο μαθητή στο πλαίσιο του περιβάλλοντος εργασίας του· λογισμικά που μπορούν να αποτελέσουν διδακτικά εργαλεία τα οποία χειρίζεται ο

μαθητής στο πλαίσιο μαθησιακών δραστηριοτήτων που θέτει ο εκπαιδευτικός σύμφωνα με τους διδακτικούς στόχους του.

Μπουραντάς, Ό. (2005). *Οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση, Απόψεις φιλολόγων εκπαιδευτικών*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

Η θεματική που πραγματεύεται το παρόν βιβλίο εντάσσεται στο πλαίσιο της "Έρευνας των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση". Ειδικότερα, αντικείμενό του αποτελεί η έρευνα των απόψεων φιλολόγων εκπαιδευτικών Γυμνασίου και Ενιαίου Λυκείου αναφορικά με την εισαγωγή και χρήση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία των γνωστικών τους αντικειμένων. Το βιβλίο διαρθρώνεται σε δύο μέρη: Στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται η σχετική με τη θεματική του βιβλιογραφική επισκόπηση. Γίνεται αναφορά στη θεωρητική συζήτηση και την έως τώρα εφαρμογή των Νέων Τεχνολογιών σε διεθνή εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, περιγράφεται η εμπειρία χρήσης των νέων τεχνολογιών στην ελληνική σχολική εκπαίδευση και παρατίθενται ερευνητικά δεδομένα προγενεστέρων ετών αναφορικά με την αποδοχή των νέων τεχνολογιών από μαθητές και εκπαιδευτικούς. Στο δεύτερο μέρος ακολουθεί η έρευνα. περιγράφονται ο σκοπός, οι υποθέσεις, η μεθοδολογία της έρευνας και παρουσιάζονται οι αναλύσεις του υπό έρευνα υλικού κατά ερευνητικό άξονα.

Νικολαΐδου Σ. & Γιακουμάτου Τ. (2001). *Διαδίκτυο και Διδασκαλία, Ένας οδηγός για κάθε ενδιαφερόμενο και πολλές προτάσεις για τους φιλολόγους*. Αθήνα: Κέδρος.

Νικολοπούλου, Κ. (2009). *Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.

Το βιβλίο αυτό αφορά θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα, καθώς και ερευνητικά δεδομένα σχετικά με την ένταξη, τη χρήση και την παιδαγωγική αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην προσχολική εκπαίδευση. Εξετάζει βασικές προϋποθέσεις για την υποστήριξη και τον εμπλουτισμό της μάθησης των νηπίων με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή, ζητήματα σχετικά με το εκπαιδευτικό λογισμικό προσχολικής ηλικίας, την εκπαίδευση-επιμόρφωση και τις στάσεις-απόψεις των νηπιαγωγών. Περιλαμβάνει εκτεταμένα ερευνητικά δεδομένα σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ από νήπια σε τυπικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, δεδομένα που αφορούν τη γνωστική και κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη, τη λεπτή κινητικότητα, το φύλο, την ειδική αγωγή και

την υποστήριξη-διαμεσολάβηση των νηπιαγωγών ή ενηλίκων. Επίσης, περιλαμβάνει αποτελέσματα ερευνών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ από νήπια στο σπίτι και ζητήματα προστασίας των παιδιών. Το βιβλίο απευθύνεται σε φοιτητές/τριες παιδαγωγικών τμημάτων προσχολικής εκπαίδευσης, σε εν ενεργεία νηπιαγωγούς, αλλά και σε όσα άτομα ενδιαφέρονται για την ένταξη, χρήση και παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ στην προσχολική εκπαίδευση.

Πατρώ νης, Τ., & Πιντέλας, Π. (1997). *Διδακτική των μαθηματικών και πληροφορική στην εκπαίδευση*. Πνευματικός.

Παντάνο-Ρόκου, Φ. (2002). *Διδασκαλία από απόσταση με χρήση υπερμέσων. Σχεδιασμός παιδαγωγικών μοντέλων και διαδικασιών επικοινωνίας*. Αθήνα: Κριτική.

Ράπτης, Α. & Ράπτη Α. (2006). *Μάθηση και Διδασκαλία στην Εποχή της Πληροφορίας, Παιδαγωγικές Δραστηριότητες*, Τόμος Β'. Αθήνα: έκδοση συγγραφέων.

Ράπτης, Α. & Ράπτη, Α. (2007). *Μάθηση και Διδασκαλία στην Εποχή της Πληροφορίας, Ολική Προσέγγιση*, Τόμος Α'. Αθήνα: έκδοση συγγραφέων.

Το βιβλίο αυτό χωρίζεται σε δύο τόμους και έχει ως στόχο α) να φωτίσει το ζήτημα της παιδαγωγικής αξίας του υπολογιστή ως εκπαιδευτικού μέσου και γνωστικού εργαλείου β) να εισαγάγει τον αναγνώστη σε βασικές έννοιες της πληροφορικής και να τον βοηθήσει να αναπτύξει δεξιότητες τεχνολογικής και επιστημονικής φύσεως, που είναι χρήσιμες για κάθε ερευνητή και σπουδαστή των κοινωνικών επιστημών, ιδιαίτερα τον εκπαιδευτικό, που επιθυμεί να αναπτύξει τις γνώσεις του στον τομέα της Πληροφορικής στην εκπαίδευση, ώστε να είναι σε θέση να αξιοποιεί τις τεράστιες δυνατότητες της χρήσης του υπολογιστή στην εργασία του γ) να προσφέρει στους ενδιαφερόμενους φορείς της αγωγής και τους εκπαιδευτές όλων των ειδικοτήτων πρότυπο εκπαιδευτικό υλικό με πρακτικές εφαρμογές, που συνδυάζουν τη διδασκαλία του τεχνολογικού αλφαριθμητισμού στα παιδιά με την επιδίωξη διδακτικών στόχων σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα.

Ρετάλης, Σ. (επιμέλεια) (2004). *Οι Προηγμένες Τεχνολογίες Διαδικτύου στην Υπηρεσία της Μάθησης*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώ τη.

Οι προηγμένες τεχνολογίες Διαδικτύου έχουν μεταβάλλει σημαντικά το σημερινό χάρτη της εκπαίδευσης. Η σωστή και πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων των τεχνολογιών για εκπαιδευτικούς σκοπούς εξαρτάται από την εκάστοτε εκπαιδευτική φιλοσοφία των δασκάλων και καθηγητών, από τις επιλογές παιδαγωγικής σχεδίασης, καθώς και από τα χαρακτηριστικά των τεχνολογιών. Το βιβλίο αυτό επικεντρώνεται στους σύγχρονους τρόπους και στις ελπιδοφόρες πρακτικές αξιοποίησης των δικτυακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Καλύπτονται σε πλάτος και βάθος οι πολλαπλές χρήσεις των τεχνολογιών Διαδικτύου και των συστημάτων υπερμέσων για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Το βιβλίο δομείται ως συλλογή από κεφάλαια, ειδικά γραμμένα από έμπειρους επιστήμονες του χώρου των εκπαιδευτικών τεχνολογιών, τα οποία έχουν συνάφεια μεταξύ τους. Στο βιβλίο αυτό ο αναγνώστης θα βρει: - Θεωρητικές προσεγγίσεις για την αξιοποίηση των προηγμένων δικτυακών τεχνολογιών στη μάθηση. - Ποικίλες δυνατότητες που παρέχονται από τις δικτυακές τεχνολογίες για εκπαιδευτική χρήση. - Τρόπους εμπλουτισμού του συμβατικού τρόπου διδασκαλίας με νέα μέσα και τεχνικές που αξιοποιούν την προστιθέμενη αξία των προηγμένων δικτυακών τεχνολογιών. Το βιβλίο μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο διδακτικό εγχειρίδιο για μαθήματα που σχετίζονται με την εκπαιδευτική χρήση της τεχνολογίας, αλλά και ουσιαστικό βοήθημα των ερευνητών και ομάδων ανάπτυξης που ασχολούνται με την αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών Διαδικτύου στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

Σοφός, Α. (2010). *Αποδοτική διδασκαλία με τη χρήση μέσων. Από τα πρωτογενή και προσωπικά στα τεταρτογενή και ψηφιακά μέσα*. Αθήνα: Γρηγόρη.

Σε αυτό το βιβλίο συνδυάζουμε θεωρητικές προσεγγίσεις με συλλήψεις δράσης και παραδείγματα από την εκπαιδευτική πραγματικότητα. Συμπεριλαμβάνουμε όλα τα Μέσα, προσεγγίζουμε τη διδασκαλία με τα Μέσα πραγματιστικά, γι' αυτό μιλάμε και για "σύζευξη των Μέσων", αλλά παράλληλα εστιάζουμε στα επίκαιρα ψηφιακά, διαδραστικά Μέσα. Σύμφωνα με την προσέγγισή μας, μια διδασκαλία που αξιοποιεί συστηματικά τα Μέσα μπορεί μόνο τότε να θεωρηθεί ως αποδοτική, όταν το περιεχόμενό της και η βάση στην οποία έχει οργανωθεί προσανατολίζεται σε νοηματοδοτούμενες από τους μαθητές και τις μαθήτριες αναπτυξιακές και εξελικτικές δραστηριότητες και δοκιμασίες. Τα νέα Μέσα μπορούν να στηρίξουν τις μαθησιακές διαδικασίες και να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, όταν οι εκπαιδευτικοί προβούν σε τεκμηριωμένο διδακτικό μετασχηματισμό της σχολικής ύλης. Ως εκ τούτου, διαμορφώνοντας οι εκπαιδευτικοί ανοικτά και καταστασιακά περιβάλλοντα εργασίας αναλαμβάνουν επίσης νέους ρόλους και τολμούν να εφαρμόσουν νέες μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης. Η εμπειρία μας δείχνει ότι η μετωπική

δασκαλοκεντρική διδασκαλία παραμένει και σήμερα ο κανόνας σχεδόν σε όλα τα σχολεία και ότι για μια αποδοτική διδασκαλία με τη χρήση των Μέσων, μόνο η διαφοροποίηση της δίνει τη δυνατότητα μιας παιδαγωγικά τεκμηριωμένης εκπαιδευτικής παρέμβασης, δείχνοντας έτσι το δρόμο στο μέλλον.

Σολομωνίδου, Χ. (1999). *Εκπαιδευτική Τεχνολογία. Μέσα, υλικά, διδακτική χρήση και αξιοποίηση*. Αθήνα: Καστανιώ τη.

Σολομωνίδου, Χ. (2001). *Σύγχρονη Εκπαιδευτική Τεχνολογία. Υπολογιστές και Μάθηση στην Κοινωνία της Γνώσης*. Θεσσαλονίκη: Κώ δικας.

Το βιβλίο αυτό προτείνει μια περιήγηση στις διάφορες όψεις που παρουσιάζει η σύγχρονη εκπαιδευτική τεχνολογία με την εισαγωγή του υπολογιστή και των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην εκπαίδευση. Προσεγγίζονται κρίσιμα και επίκαιρα ερωτήματα όπως: ποια είναι η καλύτερη διδακτική αξιοποίηση του υπολογιστή στην τάξη, πώς διαμορφώνεται ένα σύγχρονο μαθησιακό περιβάλλον και ποιος ο ρόλος του/ης εκπαιδευτικού με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στο σχολείο, ποια είναι τα χαρακτηριστικά ενός εκπαιδευτικού λογισμικού ποιότητας και ποιες οι παιδαγωγικές αρχές σχεδίασής του, τι δείχνουν τα δεδομένα διεθνών ερευνών για τη μάθηση με τη χρήση υπολογιστή, πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί δημιουργικά το διαδίκτυο, με ποιο τρόπο ο υπολογιστής συμβάλλει στην ενίσχυση ή στην υπέρβαση των διακρίσεων ανάμεσα στα παιδιά και ποια τα θετικά μέτρα παρέμβασης που προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση; Και ακόμα, ποια είναι η κατάσταση στη χώρα μας, ποια βήματα έγιναν και ποιες κατευθύνσεις διαγράφονται για το μέλλον; Στα ερωτήματα αυτά δίνονται απαντήσεις τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, συνδυάζοντας σύγχρονα παιδαγωγικά και ερευνητικά δεδομένα με στιγμιότυπα-μελέτες περιπτώσεων που περιγράφουν τη ζωντανή πραγματικότητα της τάξης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Σολομωνίδου, Χ. (2006). *Νέες τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία. Εποικοδομητισμός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα. Μεταίχμιο.

Η εκπαιδευτική τεχνολογία αποτελεί σταυροδρόμι όπου συναντώνται εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας, των θεωριών μάθησης, της διδακτικής μεθοδολογίας και του εκπαιδευτικού σχεδιασμού συστημάτων και εργαλείων, καθένα από τα οποία φέρει το ίχνος

της θεωρίας μάθησης που το δημιούργησε. Στο βιβλίο αυτό αναλύονται τα νέα δεδομένα που αφορούν την εφαρμογή των γνωστικών θεωριών μάθησης και ειδικότερα του εποικοδομητισμού στη σχεδίαση εκπαιδευτικών περιβαλλόντων που αξιοποιούν τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ). Με επίκεντρο τους/τις μαθητές/-τριες και τις ιδέες, αντιλήψεις και γνωστικές τους δυσκολίες, ο εποικοδομητισμός επηρεάζει καθοριστικά τη σχεδίαση περιβαλλόντων μάθησης. Παρουσιάζονται δεδομένα από τη διεθνή και την ελληνική βιβλιογραφία και αναλύονται ενδεικτικά παραδείγματα εκπαιδευτικού λογισμικού που αποτελούν καινοτομικά για την εποχή τους περιβάλλοντα μάθησης. Σήμερα που ο υπολογιστής και το διαδίκτυο διεκδικούν μια όλο και πιο δυναμική παρουσία στην εκπαίδευση, το βιβλίο φιλοδοξεί να συμβάλει στην ανάπτυξη ενός σύγχρονου προβληματισμού σχετικά με την εποικοδομητική αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη και να προσφέρει απαντήσεις σε μια σειρά από ερωτήματα.

Σολομωνίδου, Χ. (2009). *Η χρήση του υπολογιστή στο σύγχρονο σχολείο*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.

Το βιβλίο αυτό προτείνει μια περιήγηση στις διάφορες όψεις που παρουσιάζει η σύγχρονη εκπαιδευτική τεχνολογία με την εισαγωγή του υπολογιστή και των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην εκπαίδευση. Προσεγγίζονται κρίσιμα και επίκαιρα ερωτήματα, όπως: ποια είναι η καλύτερη διδακτική αξιοποίηση του υπολογιστή στην τάξη, πώς διαμορφώνεται ένα σύγχρονο μαθησιακό περιβάλλον και ποιος ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στο σχολείο, ποια είναι τα χαρακτηριστικά ενός εκπαιδευτικού λογισμικού ποιότητας και ποιες οι παιδαγωγικές αρχές σχεδίασής του, τι δείχνουν τα δεδομένα διεθνών ερευνών για τη μάθηση με τη χρήση υπολογιστή, πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί δημιουργικά το διαδίκτυο, με ποιο τρόπο ο υπολογιστής συμβάλλει στην ενίσχυση ή στην υπέρβαση των διακρίσεων ανάμεσα στα παιδιά και ποια τα θετικά μέτρα παρέμβασης που προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση; Και ακόμα, ποια είναι η κατάσταση στη χώρα μας, ποια βήματα έγιναν και ποιες κατευθύνσεις διαγράφονται για το μέλλον; Στα ερωτήματα αυτά δίνονται απαντήσεις τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, συνδυάζοντας σύγχρονα παιδαγωγικά και ερευνητικά δεδομένα με στιγμιότυπα - μελέτες περιπτώσεων που περιγράφουν τη ζωντανή πραγματικότητα της τάξης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Σολομωνίδου, Χ. & Κολοκοτρώνης (2009). *Ο υπολογιστής στη διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών*. Αθήνα: Γκιούρδα.

Τσέλιος, Ν. (2007). *Εισαγωγή στην Επιστήμη του Ιστού: Βασικές υπηρεσίες και*

παιδαγωγικές χρήσεις**. Αθήνα: Κλειδάριθμος.**

Το Διαδίκτυο αποτελεί ένα πανίσχυρο τεχνολογικό, κοινωνικό και μαθησιακό εργαλείο, του οποίου τις δυνατότητες και τους περιορισμούς καλούνται να κατανοήσουν οι φοιτητές πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε τμήματα κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, προκειμένου να το αξιοποιήσουν στο έπακρο. Γι' αυτόν ακριβώς το σκοπό, στο παρόν σύγγραμμα επιχειρείται μια εισαγωγική αλλά σφαιρική παρουσίαση, που δεν περιορίζεται στη μονοσήμαντη παράθεση των τεχνολογικών δομικών συστατικών της υπόστασης του Ιστού. Εκτός από τη μελέτη των βασικών τεχνολογικών αρχών και των εισαγωγικών δεξιοτήτων χρήσης του διαδικτύου, το βιβλίο εξηγεί πώς η διάδοση του Ιστού διαμεσολαβεί σε ένα ευρύ φάσμα μαθησιακών και κοινωνικών δραστηριοτήτων. Παράλληλα, εισάγει τον αναγνώστη σε μια σειρά από προβληματικές που αφορούν: την ασφαλή χρήση του Ιστού τις πρακτικές χρηστοκεντρικού σχεδιασμού τη σχεδίαση αποτελεσματικών συστημάτων διαχείρισης της μάθησης τις τρέχουσες ερευνητικές προσεγγίσεις, όπως οι γνωστικές μοντελοποιήσεις της αλληλεπίδρασης του χρήστη με τις διαδικτυακές εφαρμογές και ο σημασιολογικός ιστός.

Τσολακίδης, Κ. & Αμπαρτζόγλου Μ. (2005). *Η Πληροφορική ως εργαλείο στην εκπαίδευση και τις θεωρητικές επιστήμες*. Αθήνα: Γκιούρδας.

Τσολακίδης, Κ. & Φωκίδης Μ. (2007). *Εικονική πραγματικότητα στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός-Περιβολάκι.

Το βιβλίο απευθύνεται σε εκείνους που ενδιαφέρονται για την εισαγωγή στην εκπαίδευση σύγχρονων καινοτομιών της πληροφορικής και ειδικά εφαρμογών εικονικής πραγματικότητας (Ε.Π.). Επιδιώκει αφενός να αναλύσει το θεωρητικό πλαίσιο που στηρίζει την εισαγωγή της Ε.Π. στην εκπαιδευτική πράξη, αφετέρου να βοηθήσει αυτούς που αναζητούν ένα σημείο εκκίνησης, παρέχοντάς τους χρήσιμα στοιχεία για να κάνουν τα απαραίτητα σχεδιαστικά, οργανωτικά και τεχνικά βήματα που απαιτεί η υλοποίηση μιας εφαρμογής Ε.Π. Στο πρώτο μέρος του βιβλίου αναπτύσσεται ένας γενικός προβληματισμός για τη σύγχρονη εκπαίδευση και τεκμηριώνεται, στα πλαίσια των θεωριών μάθησης, η χρήση της Ε.Π. για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Αναπτύσσονται οι δυνατότητες που προσφέρει η Ε.Π. ως εκπαιδευτικό εργαλείο σε σύγκριση με άλλα, επισημαίνονται οι τεχνικές δυσκολίες που συνοδεύουν τις εφαρμογές της και προτείνονται λύσεις. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται αναλυτικά ένα από τα πιο απλά προγράμματα κατασκευής τρισδιάστατων περιβαλλόντων και εφαρμογών Ε.Π., το Reality Factory. Φιλοδοξία μας είναι ο αναγνώστης να εξοικειωθεί με τις εφαρμογές Ε.Π., να διαπιστώσει την ελκυστικότητά και την αποτελεσματικότητά τους

και κυρίως να αισθανθεί έτοιμος να αναπτύξει δικές του εφαρμογές, αξιοποιώντας το ηλεκτρονικό περιβάλλον "καθημερινής χρήσης", το οποίο ήδη αποτελεί μέρος του σύγχρονου σχολείου.

Τσοπάνογλου, Α., & Υψηλάντης, Γ. (2006). *Αξιολόγηση επίδοσης και γλωσσομάθειας με χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή-Τα λογισμικά της WIDA και το Hot Potatoes*. Αθήνα: Ζήτη.

Το παρόν εγχειρίδιο δεν αποτελεί μία ερευνητική σπουδή στην χρήση των προγραμμάτων της WIDA ή των Hot Potatoes στη γλωσσική διδασκαλία, καθώς υπάρχει εκτενής βιβλιογραφία στο συγκεκριμένο θέμα. Αποτελεί απλά μία προσπάθεια καταγραφής των πρακτικών δυνατοτήτων των συγκεκριμένων προγραμμάτων μέσα στο πλαίσιο της γλωσσικής εκπαίδευσης και ειδικότερα της γλωσσικής αξιολόγησης. Ο στόχος δηλαδή είναι καθαρά παιδαγωγικός και ως εκ τούτου το εγχείρημα αυτό αποτελεί μία "ήπια" εισαγωγή στο χώρο της χρήσης σύγχρονης τεχνολογίας για γλωσσική διδασκαλία. Τα δύο αυτά προγράμματα επιλέχθηκαν επειδή αποτελούν κλασσικά δείγματα. Το πρώτο είναι δείγμα λογισμικού που λειτουργεί τοπικά, από τον σκληρό δίσκο του υπολογιστή ή αποθηκευμένο σε έναν οπτικό δίσκο, και το δεύτερο είναι δείγμα λογισμικού που αναπτύχθηκε για χρήση μέσω του διαδικτύου. Το βιβλίο χωρίζεται σε τρεις βασικές ενότητες ή κεφάλαια: Η πρώτη ενότητα ονομάζεται θεωρητικό πλαίσιο, καθώς εκεί γίνεται ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αναφορικά με την αξιολόγηση της επίδοσης και της γλωσσομάθειας. Η δεύτερη ενότητα, αντίθετα, έχει πρακτικό χαρακτήρα, καθώς εκεί γίνεται περιγραφή των προγραμμάτων, των προτερημάτων και μειονεκτημάτων τους, με προτάσεις για χρήση μέσα στην τάξη. Τέλος, η τρίτη ενότητα έχει εκπαιδευτικό χαρακτήρα και παρουσιάζει αναλυτική -βήμα προς βήμα- λειτουργία των προγραμμάτων για συγγραφή νέου υλικού και ενσωμάτωση στη διδακτική πράξη από το δάσκαλο. [...]

Φορτούνη, Τ., Κομματάς, Ν., Αλεξανδράτος, Γ., & Ράπτη Α. (2006). *Οι χάρτες εννοιών στο σχολείο. Θεωρητικό πλαίσιο - Διδακτική Αξιοποίηση - Δραστηριότητες*. Αθήνα: Ατραπός.

Το βιβλίο αυτό πραγματεύεται την ενσωμάτωση της εκπαιδευτικής τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία και στη μαθησιακή διεργασία. Είναι χρήσιμο ως πρωτεύον διδακτικό υλικό για μαθήματα εκπαιδευτικής τεχνολογίας, ως συμπληρωματικό διδακτικό υλικό υποστηρίζοντας μαθήματα έρευνας, και ως βιβλιογραφία. Κάποια από τα νέα στοιχεία της έκδοσης αυτής είναι ένα μοντέλο ενσωμάτωσης της τεχνολογίας για τους εκπαιδευτικούς, επιπρόσθετες πληροφορίες για τις θεωρίες μάθησης και την αξιολόγηση, πολυμέσα, υπερμέσα, διαδίκτυο. Το βιβλίο είναι οργανωμένο σε τέσσερα μέρη - ένα με

εισαγωγικά και ιστορικά στοιχεία και τρία με πόρους και εφαρμογές. Το κάθε κεφάλαιο, περιλαμβάνει λίστα θεμάτων και στόχων, δείγματα οθονών, πίνακες ανακεφαλαίωσης, δείγματα σχεδιασμένων από εκπαιδευτικούς ιδεών ενσωμάτωσης τεχνολογίας, ασκήσεις, λίστα με ενδεικτικές πηγές. Το συγκεκριμένο βιβλίο αναφέρεται στους χάρτες εννοιών μέσα από παραδείγματα και σενάρια μάθησης που έχουν σχεδιαστεί και εφαρμοστεί στην τάξη από έμπειρους εν ενεργεία εκπαιδευτικούς και μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για τους συναδέλφους ώστε να αναπτύξουν και αυτοί τις δικές τους ιδέες στην καθημερινή διδακτική πρακτική, ειδικά τώρα που τα καινούρια σχολικά βιβλία προωθούν και προτείνουν διδακτικές μεθόδους όπως η εννοιολογική χαρτογράφηση. Το βιβλίο διαμορφώνεται σε τρία μέρη: - Το πρώτο μέρος αναφέρεται στο θεωρητικό πλαίσιο της εννοιολογικής χαρτογράφησης. Γίνεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή στο πώς αξιοποιήθηκε αυτή η τεχνική στην εκπαίδευση και κατόπιν επιχειρείται μία παιδαγωγική θεμελίωση της μεθόδου, σύμφωνα με τις νέες θεωρήσεις της μάθησης. - Το δεύτερο μέρος αποτελούν οι δραστηριότητες. Διδακτικά σενάρια που έχουν σχεδιαστεί από εκπαιδευτικούς και έχουν υλοποιηθεί στην τάξη και τα οποία χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, α) διδακτικά σενάρια στο χαρτί, β) διδακτικά σενάρια στον υπολογιστή με το λογισμικό Inspiration. - Το τρίτο μέρος περιλαμβάνει την αναλυτική εκμάθηση (βήμα-βήμα) του λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης Inspiration, προκειμένου να βοηθηθεί τόσο ο εκπαιδευτικός όσο και οι μαθητές που ενδιαφέρονται, να μάθουν εύκολα και γρήγορα να χαρτογραφούν και στον υπολογιστή.

Ψυχάρης, Σ. (2009). *Εισαγωγή των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση*, Α' τόμος. Αθήνα: Παπαζήση.

Μια επιστημονική προσέγγιση στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) που αφορά οποιονδήποτε αναγνώστη (μαθητή, φοιτητή, εκπαιδευτικό κ.ά.) που διαπραγματεύεται το Υπολογιστικό Πείραμα ως συζυγία του κλασικού πειράματος. Στο βιβλίο περιγράφονται τα στάδια του Παραδείγματος Επίλυσης Προβλήματος ενταγμένου στην Υπολογιστική Επιστήμη ενσωματώνοντας σε μια ολοκληρωμένη εικόνα την Επιστήμη, τη Διδακτική και τις θεωρίες Μάθησης χωρίς ακυρωτικά μείγματα και υποτιθέμενους Επιστημονικούς εξισωτισμούς τα οποία ασφαλώς δεν έχουν ωφελήσει την εισαγωγή των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση. Αυτό που επιδιώκουμε στην Επιστήμη αλλά και στη Διδακτική είναι ο μετασχηματισμός ενός φαινομένου από το επίπεδο της αφάιρεσης στο επίπεδο του μοντέλου και στη συνέχεια στο μετασχηματισμό σε ένα υπολογιστικό μοντέλο το οποίο θα κριθεί -σύμφωνα με τα καθιερωμένα πρότυπα- για την εγκυρότητα, την επαλήθευση και την αξιοπιστία του. Το βιβλίο ασχολείται με τη μοντελοποίηση, τη προσομοίωση και την εφαρμογή τους σε διδακτικά πειράματα, όπου η διδακτική-μαθησιακή ακολουθία ευνοεί την ανάπτυξη διερευνητικών αλλά και εκφραστικών μοντέλων αλλά και την αλγοριθμική σκέψη χωρίς να υπάρχει έλλειμμα της επιστημονικότητας. Τέλος προσδοκά να είναι ένα χρήσιμο εγχειρίδιο όχι για να μάθει κανείς τις ΤΠΕ αλλά για να γίνει καλύτερος διαχειριστής, μελετητής και ερευνητής των ΤΠΕ για την Εκπαίδευση.

Ψυχάρης, Σ. (2010). *Η μοντελοποίηση και οι θεωρίες μάθησης στις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη εκπαίδευση. Οι επιπτώσεις τους στην διδακτική-εκπαιδευτική τεχνολογία*, Α' τόμος. Αθήνα: Παπαζήση.

Εκπαιδευτικό λογισμικό:

Allessi, S. & Trollip, S. (2005). *Πολυμέσα και Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Γκιούρδας.

Οι εφαρμογές πολυμέσων στην εκπαίδευση έχουν αλλάξει σημαντικά τον τρόπο διδασκαλίας σε κάθε βαθμίδα της. Η εξάπλωση των εφαρμογών πολυμέσων εκπαιδευτικού περιεχομένου, που αναμένεται να είναι μεγαλύτερη στα επόμενα χρόνια, οφείλεται στη δυνατότητα παροχής υλικού από κείμενα, εικόνες, ήχους και διάφορες άλλες μορφές δεδομένων. Οι υπολογιστές όμως διαδραματίζουν και θα εξακολουθήσουν να διαδραματίζουν συμπληρωματικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ τα παραδοσιακά μέσα διδασκαλίας διατηρούν το ρόλο τους. Η ανάπτυξη αποτελεσματικών πολυμέσων απαιτεί κριτική ανάλυση της μάθησης από τους ανθρώπους, κατανόηση των βασικών μεθοδολογιών και των σημαντικών τους συνιστωσών και ένα μοντέλο συστηματικής σχεδίασης και ανάπτυξης. Όλα αυτά καλύπτονται διεξοδικά στα κεφάλαια του βιβλίου. Αυτό το βιβλίο ξεκινά με μία παρουσίαση των θεωριών της διδασκαλίας, που βρίσκουν εφαρμογή σε κάθε εκπαιδευτικό λογισμικό (αντικειμενισμός, συμπεριφορισμός, γνωστικισμός, κονστрукτιβισμός, διδακτικισμός) και ακολουθεί μια ανασκόπηση των βασικών χαρακτηριστικών λογισμικού, που εφαρμόζονται ανεξάρτητα από την χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία. Αναλύονται οι παραδοσιακές και οι σύγχρονες μεθοδολογίες για τη βασισμένη σε πολυμέσα εκπαίδευση. Τα μαθήματα εκμάθησης, τα υπερμέσα, οι ασκήσεις, οι προσομοιώσεις, οι εξετάσεις, η βασισμένη στο Web διδασκαλία περιγράφονται αναλυτικά και παρουσιάζονται ορισμένες παραλλαγές τους, δίνονται παραδείγματα και αναλύονται οι κρίσιμοι παράγοντες που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα κάθε μεθοδολογίας. Περιγράφεται ένα μοντέλο για τη σχεδίαση και την ανάπτυξη και περιέχονται πρακτικές συμβουλές ώστε να οδηγηθεί ένα έργο σε επιτυχή κατάληξη. Περιλαμβάνονται: -Θεωρίες της εκπαιδευτικής και επιμορφωτικής διδασκαλίας. -Τα χαρακτηριστικά και οι ισχυρισμοί κάθε θεωρίας. -Παραδοσιακές και νέες μεθοδολογίες διδασκαλίας. -Πληθώρα παραδειγμάτων για κάθε μεθοδολογία. -Ανάλυση, σχεδίαση, υλοποίηση εκπαιδευτικών εφαρμογών πολυμέσων. -Πρακτικές υποδείξεις για κάθε στάδιο της ανάπτυξης μιας εκπαιδευτικής εφαρμογής. -Πλούσια βιβλιογραφία ανά κεφάλαιο.

Αλεξανδράτος, Γ. (2006). *Πολυμέσα και Διδασκαλία*. Αθήνα: Διόνικος.

Γιαννούλας, Α. (2009). *Εκπαιδευτικό λογισμικό*. Αθήνα: Καυκάς.

Η χρήση της τεχνολογίας στη σχολική αίθουσα δε θεωρείται πλέον κάτι το επαναστατικό, αντιθέτως έχει ήδη καταστεί παγκοσμίως κοινή πρακτική και έχει συμβάλλει σημαντικά στις διαδικασίες μάθησης. Εκείνο, όμως, που δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε είναι ο ρόλος των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στις μαθησιακές διαδικασίες. Οφείλει κανείς να συμφωνήσει σε αυτήν την περίπτωση με τον Kerres (1998), ο οποίος υποστηρίζει ότι το γεγονός της χρήσης μιας ψηφιακής κάμερας στο μάθημα αντί για την παραδοσιακή κιμωλία μπορεί να σημαίνει ότι έχουμε στη διάθεσή μας ένα μέσο πιο πολύπλοκο και περίτεχνο, ωστόσο δε σημαίνει ότι παύουμε να σκεφτόμαστε ως παιδαγωγοί που οργανώνουν το μάθημα πάνω σε διδακτικές και μαθησιακές αρχές. Για να υποστηριχθούν, όμως, όλοι οι εκπαιδευτικοί, ακόμα και εκείνοι που δεν είναι άριστοι γνώστες των τεχνολογιών, χρειάζονται λογισμικά εύχρηστα, λειτουργικά και ανοιχτά σε δυνατότητες, αφού η εκπαίδευση είναι η ίδια, ως διαδικασία, ανοιχτή σε παιδαγωγικούς πειραματισμούς, σε ποικιλία διδακτικών προσεγγίσεων και υιοθετεί πολλαπλές παιδαγωγικές μεθόδους και τεχνικές. Λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις του διδακτικού έργου των εκπαιδευτικών και τις δυνατότητες του σύγχρονου ψηφιακού περιβάλλοντος, διαμορφώνουμε μέσα από αυτό το έργο ένα διδακτικο-μαθησιακό χώρο, όπου η χρήση του εκπαιδευτικού λογισμικού, μέσα από την Εγκύκλια, τη Συστημική, την Κριτική και την Ηθική προσέγγισή του, εξελίσσεται σε βοήθημα, αρχικά του μαθητή και όλης της τάξης στη συνέχεια, έτσι ώστε να κατακτηθούν η γνώση, η εμπειρία και οι αξίες που χρειάζεται να έχει ο σύγχρονος πολίτης.

Μικρόπουλος, Τ. (2000). *Εκπαιδευτικό λογισμικό. Θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης λογισμικού υπερμέσων*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Το βιβλίο αυτό φιλοδοξεί να καλύψει μέρος του κενού που υπάρχει στη βιβλιογραφία στον τομέα του εκπαιδευτικού λογισμικού, ιδιαίτερα σε θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης, τόσο στον ελληνικό όσο και στο διεθνή χώρο. Κάνει μια σύγχρονη αναφορά στα παραπάνω θέματα καθώς και μια απόπειρα σύνδεσης και επαφής όσων ασχολούνται με τη σχεδίαση και αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού, τόσο από την πλευρά των επιστημών της αγωγής, όσο και από την πλευρά της πληροφορικής επιστήμης και τεχνολογίας.

Μακράκης, Β. (2000). *Υπερμέσα στην Εκπαίδευση, Μια Κοινωνιο-Επικοινωνιακή*

Προσέγγιση**. Αθήνα: Μεταίχμιο.**

Το βιβλίο αυτό αποτελεί μια θεώρηση των κύριων θεμάτων σχεδιασμού, ανάπτυξης και αξιολόγησης εκπαιδευτικού υπερμεσικού λογισμικού και εφαρμογών μέσα από μια κοινωνικο-εποικοδομιστική προσέγγιση. Χαρακτηριστικό του βιβλίου του Μακράκη είναι ότι, από τη μια πλευρά, παρουσιάζει μια εμπειριστατωμένη πραγμάτευση των θεωρητικών ζητημάτων της τεχνολογίας των υπερμέσων στην εκπαιδευτική διαδικασία και, από την άλλη, συνδέει την πραγμάτευση αυτή με την εκπαιδευτική πράξη. Ο συγγραφέας ενσωματώνει στο βιβλίο αυτό πέντε δοκιμασμένα μαθήματα για την εκμάθηση του HyperStudio, ενός από τα δημοφιλέστερα και φιλικότερα εργαλεία πρωτοτυποποίησης και ανάπτυξης εκπαιδευτικού λογισμικού. Το βιβλίο αυτό απευθύνεται σε φοιτητές και εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων που ενδιαφέρονται να δοκιμάσουν εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας και μάθησης.

Μητροπούλου, Β. (2005). *Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού για το μάθημα των θρησκευτικών*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

[...] Εμείς υποστηρίζουμε ότι οι υπολογιστές με τη χρήση των νέων τεχνολογιών των πολυμέσων μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά στην καινοτόμο παρουσίαση της ύλης του μαθήματος των θρησκευτικών. Στα πλαίσια αυτά επιχειρήσαμε το σχεδιασμό και την ανάπτυξη μιας διδακτικής ενότητας σε υπολογιστή με τη χρήση των νέων τεχνολογιών των πολυμέσων. Έτσι προχωρήσαμε στην ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού λογισμικού με σκοπό να προσφέρουμε στον μεν θεολόγο το νέο καινοτόμο τρόπο διδασκαλίας που αναζητούσε, με ένα σύγχρονο, από τεχνολογικής πλευράς, εκπαιδευτικό εργαλείο διδασκαλίας. Στους δε μαθητές να δείξουμε ένα νέο εντυπωσιακό τρόπο προσέγγισης της μαθησιακής ύλης του ΜΘ, που αφενός μεν ελκύει την προσοχή, αφετέρου δε δείχνει πώς το μάθημα δεν είναι παρωχημένο, αφού μπορεί να μεταδώσει το μήνυμά του με δυναμικό τρόπο με τη συνδρομή ενός καινούργιου τεχνολογικού επιτεύγματος.

Πρέζας, Π. (2003). *Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτικό λογισμικό*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Το παρόν βιβλίο αποτελεί μια σύντομη αλλά περιεκτική καταγραφή των θεωριών μάθησης, των τρόπων δηλαδή με τους οποίους πιστεύουμε πως μπορεί ο άνθρωπος να μάθει. Οι θεωρίες μάθησης παρουσιάζονται έτσι ώστε να έχουν αναφορά στην καθημερινή πρακτική όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης.

Μαντζαρίδου, Α., Ραπτις, D., & Χαμπιαούρης, Κ. (2009). *Κατασκευάζοντας εκπαιδευτικό λογισμικό με το Multimedia Builder*. Αθήνα: Λιβάνη.

Το παρόν βιβλίο απευθύνεται σε όσους (κυρίως εκπαιδευτικούς και φοιτητές) επιθυμούν και επιδιώκουν να αξιοποιήσουν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές στην εκπαιδευτική διαδικασία ως δυναμικό εργαλείο γνωστικής ανάπτυξης και όχι απλώς ως ένα ακόμα εποπτικό μέσο διδασκαλίας. Στόχος του είναι η γρήγορη, ευχάριστη και αποτελεσματική εκμάθηση του Multimedia Builder, του πλέον προσιτού (διατίθεται ελεύθερα στο Διαδίκτυο), εύχρηστου και δημοφιλούς από τα συγγραφικά εργαλεία κατασκευής εκπαιδευτικού λογισμικού, με έμφαση στα υπερμέσα. Η εκμάθηση του Multimedia Builder συντελείται με τη βήμα προς βήμα κατασκευή ενός συγκεκριμένου υποδείγματος που φέρει τον τίτλο "Αποστολή: Μουσείο Τέχνης" - μία υπερμεσική εκπαιδευτική εφαρμογή για την προσέγγιση της σύγχρονης τέχνης μέσω του υπολογιστή. Ακολουθώντας τις δεκαπέντε εφαρμοσμένες δραστηριότητες προοδευτικής δυσκολίας, ο αναγνώστης κατανοεί και αφομοιώνει τις δυνατότητες του προγράμματος αρκετά, ώστε να σχεδιάσει μελλοντικά το δικό του υλικό, συμβάλλοντας με τη σειρά του στην επίτευξη του ευρύτερου στόχου: την ουσιαστική κατανόηση των σχέσεων ανάμεσα στις τεχνικές δυνατότητες και τις επιλογές ενός συγγραφικού εργαλείου ανάπτυξης εκπαιδευτικών εφαρμογών και τις διαδικασίες της μάθησης και της διδασκαλίας μέσα σε ένα περιβάλλον τέτοιο, ώστε να τις ευνοεί και να τις εμπλουτίζει.

Παναγιωτακόπουλος, Χ., Πιερρακέας, Χ. & Πιντέλας, Π. (2003). *Το εκπαιδευτικό λογισμικό και η αξιολόγησή του*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Το εκπαιδευτικό λογισμικό συχνά αποτελεί μέρος του συνολικού διδακτικού υλικού μιας εκπαιδευτικής διαδικασίας και πρέπει να είναι σχεδιασμένο και κατασκευασμένο έτσι ώστε να διευκολύνει τη μάθηση και να εκπληρώνει συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μπορεί ο εκπαιδευτής-δάσκαλος αφενός μεν να συνεισφέρει στη διαδικασία σχεδίασης και ανάπτυξης του εκπαιδευτικού λογισμικού, αφετέρου δε να μπορεί να αξιολογήσει σωστά το εκπαιδευτικό λογισμικό που θα χρησιμοποιήσει. Με δεδομένη τη σημασία της συνεισφοράς του καλού εκπαιδευτικού λογισμικού στην εκπαιδευτική διαδικασία, η αξιολόγησή του καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική. Το εκπαιδευτικό λογισμικό θα πρέπει να αξιολογείται από εκπαιδευτική-μαθησιακή αλλά και από τεχνολογική άποψη, για να διαπιστωθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας και καταλληλότητάς του, με κύριους αξιολογητές τους εκπαιδευτές, τους εκπαιδευόμενους και τους τεχνικούς. Το βιβλίο αυτό απευθύνεται κυρίως στο δάσκαλο-εκπαιδευτή (οποιασδήποτε βαθμίδας εκπαίδευσης), αλλά

και σε οποιονδήποτε άλλο ασχολείται με το εκπαιδευτικό λογισμικό, τη σχεδίαση και την αξιολόγησή του.

Πολίτης, Π. (1994). *Υπερκείμενα, Υπερμέσα, Πολυμέσα*. Αθήνα: Νέων Τεχνολογιών ν.

Σπαντιδάκης, Ι. (2010). *Κοινωνιο-γνωσιακά πολυμεσικά περιβάλλοντα μάθησης παραγωγής γραπτού λόγου*. Αθήνα: Gutenberg – Γιώργος και Κώστας Δαρδινός.

Πρόσφατες ερευνητικές εξελίξεις προσεγγίζουν την παραγωγή του γραπτού λόγου τόσο ως κοινωνιο-γνωσιακή, πολυσύνθετη, πολύπλοκη και πολυεπίπεδη διαδικασία, η οποία απαιτεί την ενορχήστρωση γνωσιακών, μεταγνωσιακών, γλωσσικών, μεταγλωσσικών, οπτικοκινητικών, κοινωνικών και πολιτισμικών γνώσεων και δεξιοτήτων όσο και ως κοινωνικοπολιτισμικά τοποθετημένη δραστηριότητα, η οποία μπορεί να ερμηνευθεί αποτελεσματικά εντός των αντίστοιχων πλαισίων. Ειδικότερα υποστηρίζεται και τεκμηριώνεται ότι μια επαρκής θεωρία μάθησης του γραπτού λόγου θα πρέπει να συνδυάζει αρμονικά τις σχετικές κοινωνιο-γνωσιακές και κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες. Το βιβλίο *Κοινωνιο-γνωσιακά πολυμεσικά περιβάλλοντα μάθησης παραγωγής γραπτού λόγου*, υποστηρίζει: Πρώτον, την παραπάνω θεωρητική παραδοχή συνδυάζοντας κοινωνιογνωσιακές, κοινωνιογλωσσικές και κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες σχετικά με την παραγωγή του γραπτού λόγου και θεωρίες σχετικές με τον ρόλο των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας. Δεύτερον, περιγράφει τα ολικά, αναπτυξιακά, γνωσιακά και κοινωνιογνωσιακά μοντέλα παραγωγής γραπτού λόγου καθώς και τα μοντέλα υποδεξιοτήτων σχεδιασμού, καταγραφής και αναθεώρησης-βελτίωσης. Τρίτον, διερευνά τον ρόλο των πολυμέσων στη μάθηση του γραπτού λόγου και προτείνει τη χρήση τους ως έξυπνων συνεργατών που υποστηρίζουν τους μαθητές-συγγραφείς, βήμα-βήμα, ώστε να αναπτύξουν τις αναγκαίες κοινωνικοπολιτισμικά προσδιορισμένες γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και δραστηριότητες σχετικά με την παραγωγή του γραπτού λόγου. Το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, ψυχολόγους, φοιτητές παιδαγωγικών τμημάτων, τμημάτων ψυχολογίας και φιλολογικών τμημάτων, καθώς και σε όλους όσους ασχολούνται με τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού. Στοχεύει να συμβάλει στον προβληματισμό, τόσο σε θεωρητικό-ερευνητικό όσο και σε εκπαιδευτικό-μαθησιακό επίπεδο, γύρω από τη μάθηση του γραπτού λόγου και τον σχεδιασμό εκπαιδευτικού λογισμικού.

Εκπαιδευτικά ψηφιακά παιχνίδια:

Χρήστου, Ιωάννα (2007). *Παιδί και ηλεκτρονικό παιχνίδι*. Αθήνα: Ταξιδευτής.

Στη σύγχρονη εποχή των πληροφοριών και της γνώσης οφείλουμε να στρέψουμε το ενδιαφέρον μας στο ηλεκτρονικό παιχνίδι και να διερευνήσουμε τις πραγματικές διαστάσεις της έκτασής του, τις ιδιαιτερότητές του σε σχέση με τα παραδοσιακά παιχνίδια, τα στοιχεία που το καθιστούν ακαταμάχητα ελκυστικό και, τέλος, τα χαρακτηριστικά που πιθανώς το καθιστούν επικίνδυνο.

Prensky, M. (Μετ. Παπασταύρου Ν. & Παπασταύρου Κ.) (2009). *Μάθηση βασισμένη στο ψηφιακό παιχνίδι. Αρχές, δυνατότητες και παραδείγματα εφαρμογής στην εκπαίδευση και την κατάρτιση*. Αθήνα:Μεταίχμιο.

Στο βιβλίο αυτό ο Marc Prensky εξηγεί γιατί οι σημερινοί εκπαιδευόμενοι έχουν αλλάξει και, επομένως, αναζητούν μια διαφορετική προσέγγιση στη γνώση, γιατί και πώς η διασκέδαση θα αποτελέσει αναπόσπαστο κομμάτι της μάθησης και κατάρτισης και πώς η μάθηση που βασίζεται στο ψηφιακό παιχνίδι θα ενσωματώσει μια εντυπωσιακή ποικιλία αντικειμένων και προτιμήσεων των εκπαιδευομένων. Παρότι ο συγγραφέας απευθύνεται κυρίως σε άτομα που ασχολούνται με την επαγγελματική, τεχνική ή στρατιωτική εκπαίδευση, το φαινόμενο της μάθησης που βασίζεται στη χρήση ψηφιακού παιχνιδιού τελικά θα επηρεάσει ένα πολύ ευρύτερο κοινό στους τομείς της εκπαίδευσης και της ψυχαγωγίας. Το καινοτόμο αυτό βιβλίο προσφέρει πλήθος παραδείγματα και πληροφορίες που μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τόσο των εκπαιδευτών όσο και των εργοδοτών. Ένα βιβλίο που αφορά όλους όσοι δραστηριοποιούνται στον χώρο της εκπαίδευσης και των επιχειρήσεων.

Αλληλεπίδραση ανθρώ που υπολογιστή:

Αβούρης, Ν. (2000). *Εισαγωγή στην Επικοινωνία Ανθρώπου-Υπολογιστή*. Αθήνα: Δίαυλος.

Συρμακέσης, Σ. (2003). *Αλληλεπίδραση Ανθρώπου Υπολογιστή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα-CTi press.

Σημείωση: * Η ανωτέρω βιβλιογραφία είναι με αλφαβητική σειρά. Οι περιλήψεις που ακολουθούν τους τίτλους των βιβλίων προέρχονται από τα ίδια τα βιβλία.

(Τελευταία ενημέρωση: 19-5-2014)